

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ
ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ. นครนายก

ละอองพร   ทวีปยมี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

00000
TS003
Motel 50

อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการ ศูนย์วิทยบริการ - กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
นเรศวร ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการ
ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก” แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของ
มหาวิทยาลัยนเรศวร

.....

(ดร.ละเอียด ศิลาน้อย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
As. Vin Nuan

(ร้อยเอกขจิต หัพพานนท์)

ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ - กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

พฤษภาคม 2550

ประกาศขอบคุณการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ดร.ละเอียด ศิลาน้อย อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหารทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล คุณวงศ์บวร ชมสอาด ที่ช่วยเหลือเรื่องการเดินทาง และขอขอบคุณเพื่อนๆ กลุ่ม Hotel/48 ทั้งภาควันธรรมดา และ เสาร์-อาทิตย์ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือเสมอมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ได้ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนทุกๆ ด้านเป็นอย่างดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ละอองพร ทรัพย์มี

ชื่อเรื่อง : ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรม
นันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร
จ. นครนายก
ผู้เขียน : ละอองพร ทรัพย์มี
ประธานที่ปรึกษา : ดร. ละเอียด ศิลาน้อย
ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์
การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก ในด้าน ผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัด
จำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรม
นันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จำนวนทั้งสิ้น 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ใน
ด้านในด้าน ผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร
สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ จำนวนทั้งสิ้น 36 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกได้ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ใช้
ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความสัมพันธ์
ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ด้วย
การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test: χ^2)

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม และผลิตภัณฑ์บริการตามลำดับ

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า เพศชายและหญิงมีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะทางประชากรศาสตร์อื่นๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/ต่อเดือน นักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาของปัญหา..... 1
	จุดประสงค์ของการวิจัย..... 3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 3
	ขอบเขตการศึกษา..... 3
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 5
	ข้อจำกัดของการวิจัย..... 5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6
	ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนเตรียมทหาร..... 6
	ศูนย์การท่องเที่ยวงานโรงเรียนเตรียมทหาร..... 8
	แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ..... 10
	แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ..... 16
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 33
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 37
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 37
	ข้อมูลและแหล่งข้อมูล..... 38
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 39
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	41
ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก.....	45
การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร..	54
5 บทสรุป.....	61
บทสรุป.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	63
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก	
ประวัติผู้วิจัย.....	75

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ กิจกรรมนันทนาการ.....	42
2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ.....	43
3 แสดงกิจกรรมนันทนาการที่ใช้บริการโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	44
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์บริการของกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	46
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านราคาของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	47
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	47
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการขายของ กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	48
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านบุคลากรของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	49
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่ม ตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	50
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ.....	51
11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรม นันทนาการของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว.....	52
12 แสดงการกลับมาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการครั้งต่อไป และการแนะนำแหล่งทำ กิจกรรมนันทนาการ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ	53
13 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร.....	55
14 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร.....	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อการ ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร.....	57
16 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการอาชีพกับความพึงพอใจต่อการ ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยวโรงเรียนเตรียมทหาร.....	59
17 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับความพึงพอใจต่อการ ให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร.....	60

บัญชีภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แสดงความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ.....	11
3 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ.....	13

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เขตทหารห้ามเข้า เป็นคำยอดฮิตในอดีต ที่สื่อมวลชนนำมาวิพากษ์วิจารณ์ หรือเหน็บแนมทหาร อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่ปี 2540 ที่รัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีนโยบายให้คนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศ เพื่อเป็นหนทางหนึ่งในการพลิกฟื้นวิกฤตเศรษฐกิจ และมีนโยบายให้ทหาร เปิดพื้นที่ของทหารให้ประชาชน สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ ทหารเกือบทุกเหล่า ทั้งทหารบก ทหารเรือ ก็ได้เปิดค่ายให้ประชาชนเข้าไปเที่ยวชมได้ เขตทหารของกองทัพบกที่เปิดให้เที่ยวชม มีทุกจังหวัด แต่ที่ได้รับความนิยมคือโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จ.นครนายก, ค่ายทหาร จ. นครราชสีมา, จ.ประจวบคีรีขันธ์, จ.กาญจนบุรี, จ.สระบุรี เป็นต้น ส่วนเขตทหารเรือ อาทิ ฐานทัพเรือสัตหีบ, ฐานทัพเรือ จ.พังงา, ฐานทัพเรือ จ.สงขลา

จากการที่กองทัพบกมีนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของรัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก ได้จัดตั้งโครงการ "พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหาร" ขึ้นเมื่อปี 2540 โดยมีคณะทำงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตทหารเป็นผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหาร โดยมีจุดเด่นที่สำคัญ คือ มีความแปลกใหม่ ครอบคลุมทั้งที่ตั้ง แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ทางการเมือง การทหาร และบางแห่งสามารถผนวกรวมกับแหล่งท่องเที่ยวเดิมของจังหวัดได้ด้วย ทำให้มีความสมบูรณ์ในการท่องเที่ยวมากขึ้น (นิตยสารผู้จัดการ, 2543. เว็บไซต์)

การท่องเที่ยวในพื้นที่ของทหาร ส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีการผจญภัย การเดินป่า การกระโดดหอสถูง การพักผ่อนในป่า มีการตั้งด่านทดสอบกำลังใจ มีการปีนหน้าผา จำลอง การพายเรือแคนู การล่องแก่ง การขี่ม้า การพักผ่อน เป็นต้น ส่วนหนึ่ง เป็นการจำลองการใช้ชีวิตของทหารมาให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และได้ฝึกฝนบ้าง แต่ไม่หนักเกินไป ซึ่งต่างจากการท่องเที่ยวทั่วๆ ไปที่ได้แต่ความสนุกเพลิดเพลิน การท่องเที่ยวในพื้นที่ของทหาร จะมีครูฝึก หรือทหาร คอยให้คำแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และทำหน้าที่ดูแลนักท่องเที่ยว โดยครูฝึกและทหารเหล่านี้ จะผ่านการอบรมมาอย่างดี นักท่องเที่ยวจะมีความปลอดภัยสูงสุด จากการคัดเลือกครูฝึกมาเป็นอย่างดี นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ของทหารส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียน นักศึกษา พนักงานบริษัทที่ต้องการเที่ยวกันเป็นกลุ่มและบุคคลทั่วไป

สำหรับพื้นที่ทหาร จะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1. พื้นที่สีแดง หรือพื้นที่ห้ามเข้าโดยเด็ดขาด ถือเป็นเขตหวงห้าม จะไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไป 2. พื้นที่สีเหลือง เป็นพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเที่ยวชมได้ แต่จะต้องมีทหารคอยดูแล 3. พื้นที่สีเขียวสามารถเที่ยวชมได้ (บิลีนสไทย, 2547. เว็บไซต์)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแล้วพื้นที่ท่องเที่ยวในเขตทหารที่ถือว่ามีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายมากที่สุดก็คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จ.นครนายก ซึ่งเป็นหน่วยนำร่องในการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเภท “รางวัลดีเด่นประเภทโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว” ในการส่งผลงานเข้าประกวดโครงการรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Thailand Tourism Awards) ครั้งที่ 3 ประจำปี 2543 เมื่อ 5 เมษายน พ.ศ. 2543 (สำนักงานการท่องเที่ยวโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2549. เว็บไซต์)

เมื่อกล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหาร ของจังหวัดนครนายก นักท่องเที่ยวมักจะนึกถึงโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นอันดับแรก เนื่องจากเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว และใช้บริการกิจกรรมต่าง ๆ มาตั้งแต่ปี 2541 แต่สำหรับโรงเรียนเตรียมทหารซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กองบัญชาการทหารสูงสุด เพิ่งเริ่มเปิดสำนักงานท่องเที่ยวภายในโรงเรียนเตรียมทหาร เมื่อเดือนมีนาคม 2548 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการจากศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหารยังมีจำนวนไม่มาก ซึ่งจากการสถิติพบว่าในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการจากศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหารประมาณ 5,000 คน โดยเฉลี่ย 416 คน/เดือน ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการจากศูนย์บริการท่องเที่ยว โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทั้งๆ ที่มีนโยบายและกิจกรรมที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีเขตที่ตั้งติดกันอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการที่ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหารจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเพิ่มขึ้นในอนาคตได้นั้น จะต้องมีองค์ประกอบด้านต่างๆ ที่จำเป็นซึ่งจะต้องนำมาปรับปรุงให้ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวมากขึ้น และจากการที่ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร มีบริการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นจุดขายสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหาร กิจกรรมทางกีฬา กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง แคมป์ไฟ หรือแม้กระทั่ง การจัดค่ายลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด ฯลฯ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อเป็นแนวทางใน

การพัฒนาบริการด้านต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้มาใช้บริการมากขึ้น และส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาใช้บริการกิจกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้นในอนาคต

จุดประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร ในด้านผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหาร เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ประสบความสำเร็จในอนาคต
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถานประกอบการต่างๆ หรือนักท่องเที่ยวทั่วไปในการพิจารณาตัดสินใจเลือกใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร

ขอบเขตการศึกษา ประกอบด้วย

ขอบเขตด้านประชากร คือ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก ซึ่งจากข้อมูลนักท่องเที่ยวในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการจำนวนประมาณ 5,000 คน เฉลี่ยประมาณ 416 คน/เดือน

กลุ่มตัวอย่าง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียมทหาร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเจาะจงเลือกสถานที่ คือ ศูนย์การท่องเที่ยวน โรงเรียนเตรียม

ทหาร โดยสอบถามนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ และใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 370 ตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาประกอบไปด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- รายได้/เดือน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรม

นันทนาการในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านผลิตภัณฑ์บริการ
- ด้านราคา
- ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย
- ด้านการส่งเสริมการขาย
- ด้านบุคลากร
- ด้านสภาพแวดล้อม
- ด้านกระบวนการให้บริการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักท่องเที่ยว หมายถึงบุคคล ที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก

2. การให้บริการกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การบริการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงปัจจัยประกอบเกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น อาคาร สถานที่ ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม บรรยากาศ ห้องสุขา เป็นต้น ให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนเตรียมทหาร และศูนย์การทอ่งเทียว โรงเรียนเตรียมทหาร ตลอดจนแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนเตรียมทหาร และศูนย์การทอ่งเทียว โรงเรียนเตรียมทหาร
2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไป โรงเรียนเตรียมทหาร

เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2500 ฯพณฯ จอมพลถนอม กิตติขจร ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้เสนอดำริต่อสภากลาโหมว่าหากจะรวมโรงเรียนที่อยู่ในระดับการศึกษาเดียวกันจากกองทัพต่างๆ เป็นสถาบันเดียวกันก็จะเป็นการประหยัดงบประมาณของชาติ ทั้งยังทำให้ผู้ศึกษามีโอกาสได้รู้จักคุ้นเคยกัน มีความสนิทสนมกลมเกลียว มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความคิดจิตใจร่วมกันแต่เยาว์วัย ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้สามารถประสานงานกันได้ดีด้วยดี และปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภากลาโหมได้เห็นชอบในดำรินี้เป็นเอกฉันท์ ในขั้นแรกได้รวมโรงเรียนเตรียมนายร้อย โรงเรียนเตรียมนายเรือ และโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศ เป็นโรงเรียนเตรียมทหาร สังกัดกรมการศึกษาวิจัย กองบัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2501 จึงถือได้ว่า วันที่ 27 มกราคม เป็นวันสถาปนาโรงเรียนเตรียมทหาร ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหารคนแรกคือ พลเอกปิยะ สุวรรณพิมพ์

ต่อมากรมตำรวจได้ขอให้โรงเรียนเตรียมทหาร เตรียมนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจด้วย โรงเรียนเตรียมทหารจึงนับเป็นศูนย์รวมเบื้องต้นสำหรับนายทหาร นายตำรวจ สมบูรณ์ครบถ้วนตามอุดมการณ์ที่ว่า "ความสามัคคีกลมเกลียว เป็นพลังอันสำคัญของชาติ" ในระยะแรกนั้น โรงเรียนเตรียมทหารยังไม่มีที่ตั้งถาวร ได้ใช้อาคารโรงเรียนนายร้อยพระ

จุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว ต่อมาเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2504 โรงเรียนเตรียมทหารได้จัดให้มีพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนเตรียมทหารขึ้น ณ เลขที่ 1875 ถนนพระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของกองสัญญาณทหารเรือ โดยได้รับมอบพื้นที่ประมาณ 35 ไร่ 3 งาน 47 ตารางวา หลังจากที่ได้สร้างอาคารเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ย้ายมาอยู่ที่ ถนนพระราม 4 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2505 ต่อมาเมื่อกองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพบก และกองร้อยทหารสื่อสารซ่อมบำรุงเขตหลัง กองบัญชาการกองทัพบก ได้ย้ายออกจากพื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องกัน เมื่อปีพุทธศักราช 2522 โรงเรียนเตรียมทหาร จึงได้รับพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเพิ่มอีก 91 ไร่ 62 ตารางวา

โรงเรียนเตรียมทหาร ตั้งอยู่ที่บริเวณแขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มาเป็นเวลา 36 ปีเศษ ต่อมาสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่โดยรอบโรงเรียนเตรียมทหารกลายเป็นย่านชุมชนหนาแน่น ทั้งยังมีสภาพแวดล้อมเป็นมลพิษ ประกอบกับพื้นที่ของโรงเรียนเตรียมทหารมีข้อจำกัดต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตนักเรียนเตรียมทหารและการพัฒนาโรงเรียนเตรียมทหารด้านต่าง ๆ ในอนาคต ในปีพุทธศักราช 2537 พลอากาศเอกวรรณาด อภิจारी ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้นจึงได้ปรึกษากับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่โรงเรียนเตรียมทหารถึงการย้ายโรงเรียนเตรียมทหาร ไปยังสถานที่แห่งใหม่ที่เหมาะสม ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยได้มอบให้ บริษัท คริสเตียนี และ นีลเสน (ไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ต่าง ๆ ของโครงการย้ายโรงเรียนเตรียมทหาร รวมทั้งเสนอแนะพื้นที่ตั้งโครงการ ในที่สุดได้เลือกพื้นที่ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก เป็นที่ตั้งโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่ ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2539 และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่อังคารที่ 27 มกราคม 2541

ต่อมากองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีคำสั่งให้เคลื่อนย้ายโรงเรียนเตรียมทหารมายังที่ตั้งแห่งใหม่ โดยกำหนดระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543 และให้สามารถเปิดการศึกษาได้ในเดือนพฤษภาคม 2543 โดยกำหนดให้มีพิธีเคลื่อนย้ายเข้าสู่ที่ตั้ง ณ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ในวันพฤหัสบดีที่ 4 พฤษภาคม 2543 และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียนเตรียมทหาร เมื่อวันที่ศุกร์ที่ 15 กันยายน 2543

ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นหน่วยขึ้นตรงกับกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นหน่วยทหารที่จัดตั้งใหม่ เริ่มรับสมัครเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรม และการท่องเที่ยว ภายใน โรงเรียนเตรียมทหาร ประมาณต้นมีนาคม 2548

ภารกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
2. ให้การสนับสนุนนโยบายของกองบัญชาการทหารสูงสุดในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ที่สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่หน่วยงานขึ้นตรงของโรงเรียนเตรียมทหาร
4. กำหนดนโยบายในการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับจาก คณะอนุกรรมการดำเนินการ และการบริหารศูนย์การท่องเที่ยว
5. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สถานที่ และกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งประสานงาน ร่วมมือจัดกิจกรรมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน บริษัทหรือสมาคมที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
6. จัดทำสถิติ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การจัดหน่วยงาน

1. ส่วนบัญชาการและอำนวยการ

ผู้อำนวยการ 1 อัตรา

รองผู้อำนวยการ 1 อัตรา

เจ้าหน้าที่ 1 อัตรา

2. ส่วนธุรการ

หัวหน้าส่วน 1 อัตรา

นายทหารการเงิน 1 อัตรา

เจ้าหน้าที่ 1 อัตรา

3. ฝ่ายวางแผนและประสานงาน

หัวหน้าฝ่าย 1 อัตรา

เจ้าหน้าที่ 1 อัตรา

4. ฝ่ายประชาสัมพันธ์และมัคคุเทศก์

หัวหน้าฝ่าย 1 อัตรา

เจ้าหน้าที่ 2 อัตรา

5. ฝ่ายติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล

หัวหน้าส่วน 1 อัตรา

เจ้าหน้าที่ 2 อัตรา

สถานที่ตั้ง ศูนย์การท่องเที่ยวโรงเรียนเตรียมทหาร

ศูนย์การท่องเที่ยวโรงเรียนเตรียมทหาร ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 9 หมู่ที่ 10 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก ซึ่งอยู่ด้านทิศเหนือของสโมสรนายทหารสัญญาบัตร
ที่พักร

โรงแรม Pre-cadet Place ที่พักรแบบเป็นกลุ่ม และ ที่พักรเป็นหลัง
การติดต่อ

1. ทางไปรษณีย์ ส่งถึง ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เลขที่ 9 หมู่ที่ 10 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก 26110
2. ทางโทรศัพท์ และโทรสาร โทรศัพท์ 0-2572-5196, 0-2572-5197, 0-37306014 ถึง 17 ต่อ 5196, 5197 โทรสาร 0-2572-5197

กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่โรงเรียนเตรียมทหาร

1. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ประกอบไปด้วย พระบรมราชานุสาวรีย์ ร. ๕, ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (สมเด็จพระนเรศวร และสมเด็จพระเจ้าตากสิน), ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์, เรือรบหลวงท่าจีน, เครื่องบินลำเลียงซี ๑๒๓, เครื่องบินขับไล่, รถถัง เอ็ม ๒๔ เอ็ม ๔๑ เอ ๒ เปิดบริการทุกวัน 9.00-17.00 น.
2. กิจกรรมนิทรรศการ ประกอบไปด้วย ห้องสมุด ห้องภาษาไทย ห้องสังคม พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ พิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ เปิดทุกวัน 9.00-17.00 น. แจ้งล่วงหน้า 1 สัปดาห์
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ โดยกิจกรรมที่จัดรับจำนวน 40 คน ขึ้นไป ถ้าไม่ถึง 40 คน คิดค่าบริการคนละ 150 บาท เปิดบริการทุกวัน แต่ต้องแจ้งล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ประกอบไปด้วยกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวทางทหาร เช่น การเดินป่าผจญภัย กิจกรรมกระโดดหอ 34 ฟุต กิจกรรมทดสอบกำลังใจ 6 สถานี กิจกรรมดำรงชีพในป่า ฯลฯ กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น กิจกรรมว่ายน้ำ กิจกรรมยิงปืน กิจกรรมพายเรือคายัค กิจกรรมกีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น และ

กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมกลุ่ม เช่น กิจกรรมวอร์คแรลลี่ กิจกรรมสามัคคีกีฬาไทย
จักรยานแรลลี่ เป็นต้น

การเดินทางไป โรงเรียนเตรียมทหาร

ปัจจุบันการเดินทางไป โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก ไปได้ทางเดียวคือ ทาง
รถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้ 2 เส้นทาง คือ

1. แยกรังสิต ตามทางหลวงหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิต ผ่านอำเภอองครักษ์ ระยะทาง
105 กิโลเมตร ก่อนถึงตัวเมืองนครนายก ประมาณ 14 กิโลเมตร เลี้ยวซ้าย ผ่านถนนสุวรรณศร จะ
ถึงทางเข้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และโรงเรียนเตรียมทหาร
2. ตามทางหลวงหมายเลข 1 เลี้ยวขวาที่หินกอง ไปตามถนนสุวรรณศร ทางหลวง
หมายเลข 33 จนถึงนครนายก ระยะทาง 137 กิโลเมตร (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2549. เว็บไซต์)

แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า
“ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง” และมีนักวิชาการและนักจิตวิทยาให้
ความหมายไว้ดังนี้

(จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์, 2542. หน้า 47 อ้างอิงจาก Vroom, 964 p. 328) กล่าวว่า
ทัศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถชี้แทนกันได้เพราะทั้งสองคำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จาก
การที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่ง
นั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจ

(จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์, 2542. หน้า 47 อ้างอิงจาก Wolman, 1973. p. 304) ให้
ความหมายของคำว่าพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อประสบ
ผลสำเร็จตามความคาดหวัง ความต้องการจากแรงจูงใจ

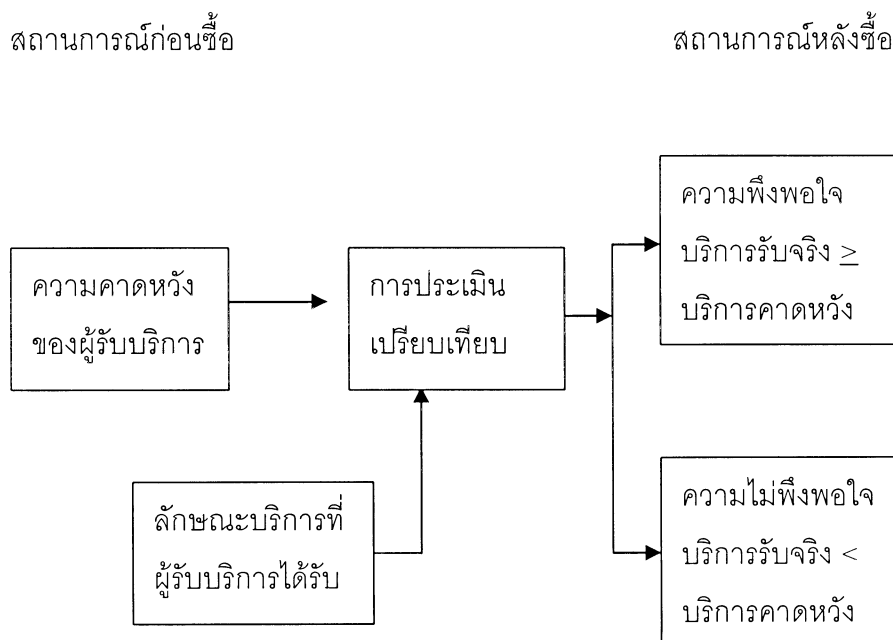
(วัฒนา เพ็ชรวงษ์, 2542. หน้า 18) ได้สรุปว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติ
ทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการ
ให้แก่บุคคลได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและ
ประสบการณ์ที่ได้รับ

(จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543. หน้า 19) ได้ให้ความหมาย “ความพึงพอใจของ
ผู้รับบริการ” ตามแนวคิดของนักการตลาดที่พบนิยามแบ่งเป็น 2 นัย คือ

- ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์การซื้อสถานการณ์หนึ่ง

- ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก ให้ความหมายว่า ความพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความพึงพอใจหมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์ หรือ บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

(จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543. หน้า 19 อ้างอิงจาก Oliver, 1980. p.460) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคหมายถึง ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการ ซึ่งอาจขยายความให้ชัดเจนได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง หรือดีเกินกว่าความคาดหวังของลูกค้า ในทางตรงกันข้ามความไม่พึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้าดังภาพประกอบ

ภาพ 2 แสดงความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการ
ที่มา: (จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543. หน้า 19)

จากการศึกษาความหมาย ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการบริการสรุปได้ว่าเป็นระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลตามความรู้ ความเข้าใจที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ โดยเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงมากกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ บุคคลนั้นจะรู้สึกเกิดความพึงพอใจ ในทางตรงกันข้ามถ้าสิ่งที่ได้รับจริงน้อยกว่าที่คาดหวังไว้บุคคลนั้นจะรู้สึกไม่พึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตามปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขของการบริการในแต่ละครั้งได้

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีปัจจัยสำคัญๆ ดังนี้

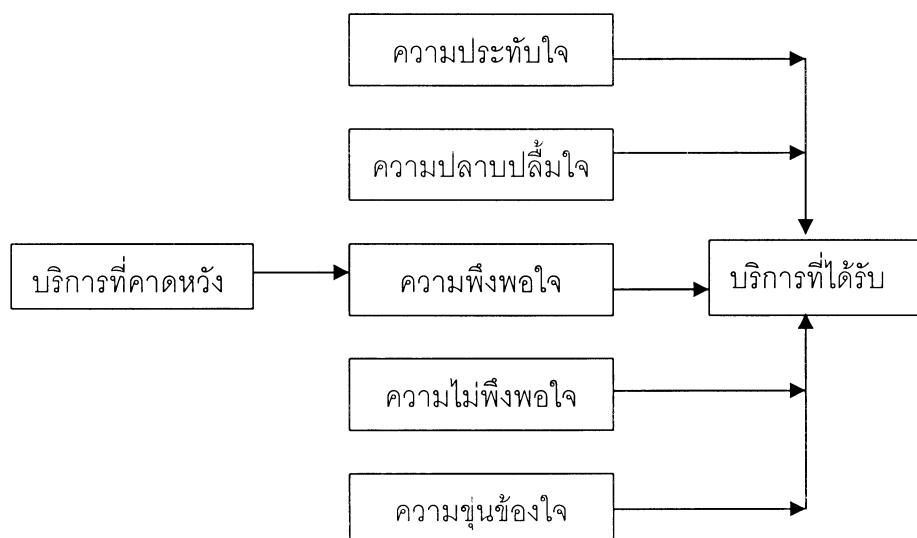
1. ผลผลิตกับบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ เอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลผลิตด้วย ความสนใจรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าใช้สินค้าหรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอบริการเป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า
2. ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับหรือพิจารณาว่าเหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาค่าบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออก
3. สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการยอมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ
4. การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ยินข้อมูล ข่าวสาร หรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการไปในทางบวกซึ่งหากตรงข้ามกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมาได้
5. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร การบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริหารให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการโดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลักย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย
6. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับ

การออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สีสัน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วน ตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้งานบริการ

7. กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัว และสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดี มีความสุขของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่
2. ความพึงพอใจที่เกินความหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ลูกค้าเติมน้ำมันรถที่สถานีบริการน้ำมันพร้อมกับการบริการตรวจเครื่องยนต์และเติมลมฟรี

ภาพ 3 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ที่มา: (จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543. หน้า 39)

(ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี, 2543. หน้า 14) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบ ความพอใจและความต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพอใจจะเกิดเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ

(दनัย เทียนพุด, 2543. หน้า 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจของลูกค้า (Customer satisfaction) เป็นการทำให้ลูกค้ามีประสบการณ์ที่พอใจ ตื่นเต้น (ในคุณภาพและ บริการ) แล้วกลับมาซื้อซ้ำอีก

ความสำคัญของความพึงพอใจ

(दनัย เทียนพุด, 2543. หน้า 26) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจของลูกค้าจะช่วยส่งผล ต่อกำไรกับธุรกิจใน 4 หนทางด้วยกันคือ

1. เพิ่มโอกาสในการซื้อซ้ำ
2. สร้างการส่งเสริมการขายเชิงบวกแบบปากต่อปาก
3. เพิ่มการจ่ายเพิ่มขึ้นในขณะที่ทำการซื้อของลูกค้า
4. มีผลต่อกระแสเงินสดหมุนเวียน

(ณรงฤทธิ์ หวังพัฒนพาณิชย์, 2546. หน้า 15 อ้างอิงจาก Swarbrooke, 1999. p. 238) ได้กล่าวว่าการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวมีความสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดนักท่องเที่ยวรายใหม่ ๆ จากการแนะนำแบบปากต่อปากยังเพื่อน ญาติ ของนักท่องเที่ยว
2. สร้างความพึงพอใจกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นครั้งแรก เพื่อให้หวนกลับมาเที่ยว อีก อันเป็นการนำมาซึ่งรายได้ที่แน่นอน โดยไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายทางการตลาดเพิ่ม
3. ความไม่พึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีต้นทุนที่สูง เสียเวลามาก และส่งผลเสียต่อ ชื่อเสียงขององค์กรอีกด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงต้นทุนโดยตรง ที่จะเกิดขึ้นในรูปของเงินชดเชยหรือ ค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหาข้อบกพร่อง

(จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543. หน้า 21) ได้อธิบายความสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจต่อการบริการ ต่อไปนี้
  - 1.1 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหาร การบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ และลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการ ประเมินความรู้สึก และความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ และ วิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการ ในอันที่จะตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการและสามารถสนองตอบบริการที่ตรงกับลักษณะ และรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

1.2 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ การนำเสนอบริการที่ดีมีคุณภาพตรงกับความต้องการตามความคาดหวังของลูกค้ามีผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อการบริการนั้น และมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป คุณภาพของการบริการที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการบริการที่ปรากฏให้เห็น (ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์เครื่องใช้ และบุคลิกลักษณะของพนักงานบริการ) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

1.3 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นตัวชี้คุณภาพและความสำเร็จของงานบริการ การให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นเรื่องจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมายและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถอันจะนำมาซึ่งคุณภาพของการบริการที่จะสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และส่งผลให้กิจการบริการประสบความสำเร็จ

2. ความสำคัญต่อผู้รับบริการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้าก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้า นำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจบริการ ผู้รับบริการย่อมได้รับการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ได้ การดำเนินชีวิตที่ต้องพึ่งพาการบริการในหลายๆ สถานการณ์ทุกวันนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย เพราะการบริการในหลายด้านช่วยอำนวยความสะดวกและแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

2.2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบริการและอาชีพบริการ งานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนเรา เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิตและการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงานมีผลการต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในแต่ละองค์กร ในอาชีพบริการก็เช่นเดียวกัน เมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และความก้าวหน้าในชีวิตการงาน พนักงานบริการย่อมทุ่มเทความพยายามในการเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงานบริการให้ก้าวหน้า

ยิ่งๆ ขึ้นไป ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าให้ใช้บริการต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

ความเป็นมาของนันทนาการในประเทศไทย

คำว่า “นันทนาการ” มีปรากฏในหนังสือประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา ของ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 เดิมคณะกรรมการพิจารณาศัพท์วิชาการศึกษา ของ กระทรวงศึกษาธิการ ได้บัญญัติศัพท์คำว่า “นันทนาการ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Recreation" เมื่อมีประกาศคณะรัฐมนตรีให้ราชบัณฑิตยสถานตั้ง “คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทย” ขึ้น มีหน้าที่บัญญัติศัพท์ภาษาไทยขึ้นใช้และพิจารณาให้ความเห็นชอบศัพท์ที่หน่วยงานอื่น ๆ จัดทำขึ้น ศัพท์ที่กระทรวงศึกษาจัดทำไว้แล้วจึงต้องส่งมาให้ราชบัณฑิตยสถานรับรอง คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยมีความเห็นว่า คำ “นันทนาการ” เกิดจากการนำคำว่า “สันตะ” ซึ่ง พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ว่า “รถ, รถศึก” ดังนั้นคำว่า “นันทนาการ” ก็จะแปลว่า “อาการของรถศึก” หรือถ้ามาจากคำ “สันทน” ซึ่งแปลว่า “หลังไหล” คำนี้ก็จะเป็น “อาการที่หลังไหล” ซึ่งจะไม่ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Recreation" ดังนั้นคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยจึงเห็นควรให้บัญญัติศัพท์ใหม่ซึ่งคล้ายกับศัพท์เดิมเป็น “นันทนาการ” มา จากคำว่า “นันทน” แปลว่า “ความเพลิดเพลิน, ความยินดี” ดังนั้นคำว่า “นันทนาการ” จึงแปลว่า “อาการแห่งความเพลิดเพลิน” หรือ “อาการแห่งความยินดี” ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Recreation" มากกว่าคำว่า “นันทนาการ”

ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการ เป็นคำมาจากคำเดิมว่า “นันทนาการ” ซึ่งพระยาอนุমানราชชน หรือ เสถียรโกเศศ ได้บัญญัติไว้เมื่อปี พ.ศ.2507 และตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "Recreation" มี นักวิชาการได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นันทนาการ หมายถึง การทำให้ชีวิตสดชื่น โดยการเสริมสร้างพลังงานขึ้นใหม่ หลังจากที่ย่างกายใช้พลังงานแล้วเกิดเป็นความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจและทาง สมอง เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะช่วยขจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้า ทางด้านร่างกายและจิตใจ ในความหมายนี้ นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการ ทางกายและจิตใจของบุคคลได้อย่างแท้จริง

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง

โดยไม่มีกำบังหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสุขสงบ และกิจกรรมนั้นๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปะหัตถกรรม การอ่าน-เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกม กีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการ กลางแจ้งนอกเมือง

นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

นันทนาการ หมายถึง เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคล หรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางร่างกาย และพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโดยปกติรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการในรูปแบบต่างๆ เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน ห้องสมุดสำหรับประชาชน ดนตรีสำหรับประชาชน วนอุทยาน และอุทยานแห่งชาติ

นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือการสร้างพลังขึ้นมาใหม่ (Re + Fresh, Re + Creation) เป็นความหมายเริ่มแรกที่ได้มีการอธิบายว่า การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปแล้วเปลี่ยนเป็นพลังงาน โดยแรงขับภายใน จะทำให้เขาต้องใช้พลังงานในรูปแบบของการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้วก่อให้เกิด การเหนื่อย เมื่อยล้า ดังนั้น บุคคลจึงต้องการ นันทนาการเพื่อสร้างพลังขึ้นมาใหม่ หรือสร้างความสดชื่นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง หรือการที่บุคคลมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความสดชื่นและพลังงานขึ้นมาใหม่ในรูปแบบของการเล่น การแสดงออกในด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ งานอดิเรก หรือไปท่องเที่ยว เป็นต้น ถือเป็น นันทนาการ

มีนักศึกษาและนักสังคมศาสตร์อธิบายไว้ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ซึ่งมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย การที่บุคคลหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน และ/หรือสุขสงบ กิจกรรมในที่นี้ หมายถึง กิจกรรมประเภทเกม กีฬา ศิลปะ ดนตรี การแสดงละคร การเดินทางท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม งานอาสาสมัคร งานอดิเรก กีฬาทำทนาย เป็นต้น

นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) กล่าวคือ นันทนาการเป็น กระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดยอาศัยกิจกรรม

นันทนาการ ต่าง ๆ เป็นสื่อ ในช่วงเวลาว่าง เวลาอิสระ โดยที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ หรือ มีแรงจูงใจ แล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ สุข สนุกสนาน และสงบสุข

นันทนาการ หมายถึงสวัสดิการสังคม (Social Welfare) นันทนาการ คือสถาบันทางสังคม สวัสดิการทางสังคม ซึ่งรัฐบาลและฝ่ายบริหารท้องถิ่นจะต้องมีหน้าที่จัดการให้บริการแก่ชุมชน เพื่อสร้างบรรยากาศของเมืองและของประเทศให้น่าอยู่ มีความอบอุ่นใจ เช่น จัดอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ ศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ

1. เพื่อพัฒนาอารมณ์

กิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการเสริมสร้าง และพัฒนาอารมณ์ของบุคคลและชุมชน โดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ การเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่

กิจกรรมนันทนาการ ช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพราะความหลากหลายกิจกรรม เช่น การท่องเที่ยว ทัศนศึกษา การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และพื้นฐานเดิมของบุคคลหรือชุมชน

3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมบางอย่างที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว แต่ผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจ หรือความทรงจำเดิม ก็จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทั้งสิ้น

4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม

กิจกรรมนันทนาการ จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชน ฝึกให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะองค์กรของสังคม

5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก

กิจกรรมนันทนาการหลายประเภท เป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้แสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด สร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ การเลียนแบบสถานการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ทำให้สามารถเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความมั่นใจ ความเข้าใจและการ

ควบคุมตนเอง

6. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต

กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ความสมดุลทางกาย และจิต สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของสังคมทุกเพศและวัย นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มประชากรทุกกลุ่มด้วย

7. เพื่อส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ

กิจกรรมนันทนาการจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรม และพัฒนาความเจริญอกงามของบุคคลทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจของคนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการนานาชาติ คือ มหกรรมกีฬาโอลิมปิก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีและมีมิตรภาพของมวลมนุษยชาติ

8. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี

กิจกรรมนันทนาการเป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนในด้านการช่วยเหลือตนเอง รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย และการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มและสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาบทบาทของการเป็นพลเมืองดี ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือสังคมส่วนรวม เป็นสำคัญ ส่งผลให้สังคมอบอุ่น และเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต (สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ, 2549. เว็บไซต์)

ประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ

(เพิ่มศักดิ์ วรรณยางกูร, 2547. หน้า 24-25) กล่าวว่า เมื่อบุคคลและชุมชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในช่วงเวลาว่างด้วยความสมัครใจ ก็จะก่อให้เกิดผลที่ได้รับในเรื่องคุณค่า และประโยชน์ต่างๆ หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับความสนุกสนาน มีความสุขในชีวิตและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์ของเยาวชนและเด็ก การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างทักษะ ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการ

ประเภทต่าง ๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจ และได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนา
ลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้

4. ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดย
เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องของหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทางสังคมเสรี
ประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการ รู้จัก
อาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้ง
ความสุขสนุกสนาน และความสงบสุข ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใสและ
ช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนากาย ควบคุมอารมณ์ และบุคลิกภาพที่ดีได้อีกด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการ เช่น การละเล่นพื้นเมือง วิถี
ชีวิต ประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และ
โบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมการเรียนรู้ ทัศนคติ และความ
ซาบซึ้ง อันจักก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอก
เมือง ได้แก่ กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไต่เขา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ช่วย
อบรมผู้เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้ง และสามารถดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ อันจักเป็น
ประโยชน์ต่อชุมชน และประชาชาติของโลก

8. ส่งเสริมในการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการเพื่อการบำบัด เป็นกรรมวิธีและ
กิจกรรมที่ช่วยรักษาคนป่วย ทั้งทางด้านร่างกาย และสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์
สร้างสรรค์ และส่งเสริมความหวัง ความคิด และการใช้เวลาว่างแก่คนป่วยซึ่งกำลังต่อสู้กับความ
ทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬา นันทนาการ ช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย
กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจของคนป่วย

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคล
ได้แสดงออกและละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคม ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมี
ความสุข กิจกรรมกีฬา กีฬาเพื่อการแข่งขัน และการอยู่ค่ายพักแรม ช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ
ลดความเห็นแก่ตัว สร้างเสริมความสามัคคี และความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหาร และตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรม
นันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็นและ
สำคัญยิ่งในการตอบแทนให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

(สมบัติ กาญจนกิจ, 2544. หน้า 48-49) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวมีประโยชน์ดังนี้

1. พัฒนาคุณค่าทางด้านร่างกาย (Physical values) เช่น การออกกำลังกาย การพัฒนาระบบแอโรบิก กล้ามเนื้อหัวใจ ปอด ทางเดินหายใจ และระบบอื่น ๆ ของร่างกาย
2. พัฒนาคุณค่าทางจิตใจ (Mental values) ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจธรรมชาติ
3. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ (Emotional values) อารมณ์หรือทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่นและสังคม ก่อให้เกิดผลดังนี้
  - 3.1 ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ การสงวนรักษา และใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด
  - 3.2 พัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ
  - 3.3 พัฒนาความเข้าใจและความซาบซึ้งในบรรพบุรุษที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตนอกเมืองและทักษะเพื่อความอยู่รอด
  - 3.4 ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต
  - 3.5 พัฒนาความเป็นพลเมืองดีเกี่ยวกับจิตสำนึกที่ดีในด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม
  - 3.6 พัฒนาแหล่งทรัพยากรและการปรับตัวของบุคคล

(สุรเชษฐ์ เศษฐมาส และ ศิริลักษณ์ ปิ่นอักษร, 2535. หน้า 638-640) กล่าวไว้ดังนี้ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้คุณค่าประมวผลได้ 6 ด้านคือ

1. ด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพที่ดีและความแข็งแรงของประชาชนจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของความแข็งแรงของประเทศเช่นเดียวกับการศึกษาของคนในชาติ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรด้านนันทนาการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างไปปฏิบัติ กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น กิจกรรมนันทนาการที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การวิ่ง การขี่จักรยาน กิจกรรมเหล่านี้ไปกระตุ้นระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและกล้ามเนื้อให้สภาพดีขึ้น ช่วยเพิ่มความแข็งแรงของร่างกาย ผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้ร่างกายสดชื่นจนสามารถประกอบภารกิจการทำงานได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก
2. ด้านจิตใจ ทุกวันนี้คนเราอยู่ในสภาวะเร่งรีบ ความแออัดและสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษอันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง ทำให้เกิดความเครียด และเหนื่อยหน่ายต่อภารกิจ การงานและชีวิตความเป็นอยู่ ด้วยเหตุนี้การได้สัมผัสธรรมชาติและได้ใกล้ชิดธรรมชาติ ช่วยทำให้เราเกิดความรู้สึกปลอดภัย ผ่อนคลายและมีความสุข ประสบการณ์ด้านนันทนาการในแหล่งธรรมชาติ

ช่วยทำให้เราเกิดความรู้สึกปลอดภัย ผ่อนคลายและมีความสุข ประสบการณ์ด้านนั้นหนนาการในแหล่งธรรมชาติช่วยส่งเสริมให้มนุษย์รู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตลอดจนความสมดุลของสิ่งต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังช่วยยกระดับจิตใจของคน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีของสมาชิกในครอบครัวและสังคมด้วย

3. ด้านเศรษฐกิจ นันทนาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ช่วยทำให้เกิดการจ้างงาน และกระจายรายได้ไปสู่กลุ่มคนต่างๆ ในสังคมที่สำคัญ คือ ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมชนบทที่ยากจนและอยู่ห่างไกลความเจริญ นอกจากนี้ นันทนาการยังเกี่ยวข้องกับการผลิตและการตลาดด้านอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจการนันทนาการ เช่น อุปกรณ์พักผ่อน อุปกรณ์ตกปลา เรือ รถ ร่องเท้า และนันทนาการยังเกี่ยวกับธุรกิจด้านต่างๆ อีกมากมาย เช่น โรงแรม บังกะโล การขนส่ง การสื่อสาร อาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เป็นต้น ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในทุกระดับอย่างมากมายทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. ด้านสังคม หากรัฐสามารถจัดหาและพัฒนาพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้เพียงพอกับความต้องการ ก็จะส่งผลดีต่อประชาชนและสังคมโดยรวมโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและวัยรุ่น ถ้าได้ใช้เวลาว่างที่มีอยู่ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการอย่างเต็มที่ก็จะทำให้ไม่มีเวลาไปประพฤติ ปฏิบัติในทางที่ผิดหรือเป็นภัยแก่สังคม เช่น การพนัน มั่วสุมติดยาเสพติด เป็นต้น รู้จักเสียสละและมีระเบียบวินัยกระทำตนในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนเคารพในสิทธิของผู้อื่น สิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นองค์ประกอบที่ดีของสังคมทุกชั้น

5. ด้านวัฒนธรรม นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งที่เป็นมรดกของชาติ นอกจากนี้ยังทำให้คนในสังคมนั้นมีการปรับทัศนคติ ความเชื่อ และแนวทางในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลอดอดีตที่ผ่านมา มนุษย์มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่างๆ เพื่อความอยู่รอด และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมาตลอด แต่เมื่อไม่นานมานี้ คนเราเริ่มมองเห็นคุณค่าของธรรมชาติแวดล้อมว่าเป็นสิ่งที่สวยงามที่จะต้องสงวนไว้เพื่อความรื่นรมย์และเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ดังนั้นนันทนาการจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเกิดความภาคภูมิใจในสมบัติของชาติที่มีอยู่

6. ด้านการศึกษา พื้นที่นันทนาการทุกแห่ง เปรียบได้กับห้องเรียนธรรมชาติเปิดโอกาสให้คนทุกระดับเข้าไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้พื้นที่นันทนาการยังเป็นสถานที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่สำคัญ คือ พื้นที่นันทนาการเป็นแหล่งที่ช่วย

สนับสนุนให้คนในสังคมมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์และสงวนรักษาธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผลอีกด้วย

(สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ, 2549. เว็บไซต์) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากนันทนาการว่า ชีวิตคนเราต้องมึนันทนาการตลอดเวลา ตั้งแต่แรกเกิด จนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต จะทำให้คนเรามีความสุข คลายเครียด อายุยืน และสามารถจัดนันทนาการได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท โรงงาน หรือหน่วยงานต่างๆ

1. ครอบครัว

กิจกรรมนันทนาการ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความอบอุ่น และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีให้สมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์ ให้กลายเป็นประโยชน์สูงสุด

2. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชน ให้มีความสมบูรณ์หลายๆ ด้านด้วยกัน คือ

2.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดี มีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะนันทนาการนั้นจะต้องอาศัยกิจกรรมนันทนาการเข้าช่วยในการเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะช่วยทำให้สมาชิกในสังคมรู้จักการเสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2 ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม การปล่อยปละละเลยกลุ่มวัยรุ่นที่มีเวลาว่างมากเกินไป จนทำให้เขาหันไปหาอบายมุข และประพฤติตัวไม่ดี จนก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด ดังนั้นหากชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมนันทนาการให้กับกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกวิธีหนึ่ง

2.3 ช่วยทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้น จะครอบคลุมไปจนถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหามลภาวะได้อีกทางหนึ่ง เช่น การจัดสวนหย่อมที่ดี หรือการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ ก็จะช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

3. ประชากรในสังคม

กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อและส่งเสริมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. ประเทศชาติ

กิจกรรมนันทนาการ นับว่ามีบทบาทต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมนันทนาการ

นั้น จะช่วยสร้างประชากรให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาอาชญากรรม ทำให้ประเทศชาติมีความสงบสุข

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activity)

สำนักงานพัฒนากีฬา และนันทนาการ ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการไว้เป็นประเภทต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts)

กิจกรรมศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือ หรืองานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม จึงหมายถึง งานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลาว่าง และมีได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือให้แก่ชุมชน เพื่อพัฒนาอารมณ์สุขและความเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมเหล่านี้ เช่น งานไม้ เย็บปัก ถักร้อย การวาดภาพ แกะสลัก งานประดิษฐ์อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ

กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ไม่มีขอบเขตจำกัด ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้เข้าร่วมสามารถใช้จินตนาการของตน สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เช่น การแกะสลัก ผู้เข้าร่วมอาจแกะสลักไม้, ปูนปลาสเตอร์ ไปจนถึงแตงกวาหรือผลไม้ต่าง ๆ ก็ได้ การวาดภาพ ผู้วาดอาจวาดบนกระดาษ ฝาผนัง ผ้า หรือบนกระเป๋านั่งก็ได้ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทนี้ จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย นอกจากนี้ ยังเป็นกิจกรรมที่ไม่จำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง เพราะเราสามารถนำของที่ไม่มีประโยชน์แล้วมาประดิษฐ์ หรือสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นได้อีกด้วย

2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา (Games and Sports)

เกมและกีฬานั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกาย ในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบางกิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตีและแร็กเกต ถุงมือ ฯลฯ โดยมากมักจะจัดกิจกรรมประเภทนี้ในสถานที่ ๆ เป็นบริเวณกว้าง เช่น สนามหญ้า โรงยิมเนเซียม ลานกว้าง เป็นต้น ในการเล่นหรือการแข่งขัน ก็จะมีกฎ กติกาในการเล่น ตายตัวเฉพาะแต่ละชนิดเกมกีฬา เพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เสมอภาค สนุก และท้าทาย ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา จึงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น และท้าทายความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งยังมีหลากหลายกิจกรรมสามารถเลือกเข้าร่วมได้ เหมาะสม ทั้งวัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ หญิง ชาย รวมทั้งคนพิการ

ดังนั้นกิจกรรมประเภทนี้จึงได้รับความนิยมสูงและมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ (Dances)

การเต้นรำนั้นเป็นกิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงของมนุษย์ในความสามารถที่จะเคลื่อนไหว ซึ่งทำทางต่าง ๆ ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของกิจกรรมในชีวิตโดยมนุษย์และวัฒนธรรม การเต้นรำเป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสุข เสียใจ ความรัก สงคราม การบูชา ฯลฯ

4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจ และนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจหรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า นันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง และกีฬา การบันเทิงและการอาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพ

5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข

อารมณ์ของมนุษย์เรานั้นเกิดจากสิ่งกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มากระทบ ซึ่งเหตุการณ์หนึ่ง ๆ อาจส่งผลต่ออารมณ์ของคนแต่ละคนแตกต่างกันออกไป เหตุการณ์ใดที่มากระทบแล้วทำให้เกิดความพึงพอใจ ความยินดี อารมณ์ที่เกิดขึ้นก็คือ อารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ต่างก็จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์เป็นวัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่ง กิจกรรมนันทนาการ คนส่วนใหญ่มักคิดว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อให้เกิดความสุข สนุกสนาน เท่านั้น แต่จริง ๆ แล้ว ยังมีกิจกรรมนันทนาการที่มีความสำคัญมากอีกกิจกรรมหนึ่งก็คือกิจกรรมนันทนาการประเภทพัฒนาจิตใจและความสุขสงบนั่นเอง

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)

นันทนาการประเภทการละคร เป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึการแสดงออกแห่งตน นันทนาการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝัน หรือจินตนาการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน เป็นต้น

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)

งานอดิเรกจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่วัยเด็กเยาวชน และผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต เป็นการบำบัดทางกาย และจิตใจ ส่งเสริมโอกาสให้บุคคลเลือกกิจกรรมตามความสนใจ สัมผัส และกระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เวลาว่าง และเพื่อพัฒนาคุณค่าชีวิตของบุคคล และสังคม

8. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง (Music and Singing)

ดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชน คู่เคียงกับดนตรี ทั้งในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน การท้าทาย การแสดงความสามารถขั้นสูงสุดที่บุคคลจะพึงกระทำได้ ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือเวลาว่าง กล่าวโดยสรุป ดนตรีเป็นนันทนาการที่ต้องมีควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน มีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง (Outdoor Recreation)

เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล และสังคม แหล่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผักผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ หรือศูนย์ชุมชนที่นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมในบ้าน หรือในห้องเรียน แหล่งนันทนาการกลางแจ้ง เช่น สนามกีฬา ค่ายลูกเสือ เนตรนารี สระว่ายน้ำ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ สุสานโบราณวัตถุ โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ เป็นแหล่งที่ให้ความรู้ ทักษะเบื้องต้น สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ การปรับตัวของมนุษย์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความประทับใจ เป็นต้น

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)

ดังที่เข้าใจกันโดยทั่วไป มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการความรัก ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ การเป็นเจ้าของ ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาส มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคี อันดีต่อเพื่อนมนุษย์

11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Events)

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสเทศกาลพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ ชุมชนได้มาร่วมกัน เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง คริสต์มาส ตรุษจีน เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรมวันพิเศษของบุคคลในครอบครัว เช่น วันเกิด วันครบรอบแต่งงาน เป็นต้น

12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing) นันทนาการประเภทวรรณกรรมส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะความรู้ และความสามารถ จัดได้ทุกระดับวัย และเพศ กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรมก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การแสดงออกแห่งตนอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการพัฒนาจินตนาการ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมแบบประหยัดได้และเป็นกิจกรรมที่เก่าแก่ของมนุษยชาติ

13. กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)

กิจกรรมอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การให้และการรับการร่วมมือของชุมชน อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนา จิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการให้บริการโดยปราศจากสินจ้างรางวัล เป็นการเสริมสร้างทักษะและการสร้างคุณภาพชีวิต การให้บริการอาสาสมัคร เป็นการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ โดยอาศัยแรงงาน ความร่วมมือของกลุ่ม หน่วยงานเอกชน ชุมชน และองค์การธุรกิจการค้าที่จะต้องจัดบริการชุมชน (Kelly, 1996. pp. 117-122) ได้กล่าวถึงชนิดของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งไว้ว่า สหรัฐอเมริกา มีระบบการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ดีที่สุดของโลกแห่งหนึ่ง ทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละรัฐก็เน้นการจัดกิจกรรมกลางแจ้งของตนเอง รัฐมิชิแกน เป็นตัวอย่างอันดีในด้านนันทนาการกลางแจ้ง ซึ่งได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 5 กิจกรรมและมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมชีวิตชาวค่าย เช่น

- 1.1 การก่อไฟ เทคนิคและวิธีการ
- 1.2 การปรุงอาหารกลางแจ้ง
- 1.3 การพักผ่อนปิกนิก
- 1.4 การดูแลรักษาเครื่องมือหัตถกรรม
- 1.5 การเดินป่า
- 1.6 การจัดที่พักอาศัย

2. กิจกรรมการสงวนรักษาธรรมชาติ เช่น

- 2.1 การตกแต่งที่ดิน
- 2.2 การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
- 2.3 สร้างแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์และพืชป่า
- 2.4 ปลูกพืชเพื่อชีวิตป่า
- 2.5 การศึกษาอนุนิม

- 2.6 ศึกษาประชากรนก
- 3. กิจกรรมเลี้ยงอันตราย เช่น
  - 3.1 พายเรือล่องแก่ง
  - 3.2 ไต่เขา
  - 3.3 ไต่หน้าผา
  - 3.4 เครื่องร่อน
  - 3.5 เรือเร็วผจญภัย
- 4. กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น
  - 4.1 จักรยาน
  - 4.2 ล่าสัตว์
  - 4.3 ตกปลา
  - 4.4 แข่งเรือ
  - 4.5 สกีนหิมะ
  - 4.6 สกีน้ำ
  - 4.7 แกะรอยหรือโอเรียนต์
  - 4.8 ซี่ม้า
  - 4.9 ดำน้ำ
  - 4.10 ไต่เขา
  - 4.11 กระดานโต้คลื่น
  - 4.12 รถแข่งบนหิมะ
- 5. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
  - 5.1 แกะรอยธรรมชาติ
  - 5.2 ศิลปหัตถกรรมธรรมชาติ
  - 5.3 เกมเกี่ยวกับธรรมชาติ
  - 5.4 ขยายพันธุ์สัตว์
  - 5.5 เดินป่า
  - 5.6 คั้นหารอยทาง
  - 5.7 ถ่ายรูปกลางแจ้ง
  - 5.8 การพยากรณ์อากาศ

การจัดการกิจกรรมนันทนาการ

(พีระพงศ์ บุญศิริ, 2542. หน้า 100 -101) ได้กล่าวว่า ก่อนการวางแผนการเพื่อจัด นันทนาการ ควรที่จะศึกษารวบรวมข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมและ เป็นไปได้ โดยการรวบรวมบันทึก สํารวจ วิเคราะห์วิจัย ซึ่งหมายถึงข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. สมาชิก ได้แก่ จำนวน อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ความสนใจ ฯลฯ
2. ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรมและสังคมวิทยา
3. การจัดการ ได้แก่ รูปแบบการจัดการบริหาร อำนาจหน้าที่ งบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ
4. สภาพพื้นที่ ได้แก่ อาณาเขต ที่อยู่อาศัย
5. สถานภาพทางสังคม ได้แก่ ข้อมูลด้านสุขภาพ อนามัย ความปลอดภัย ระยะเวลาที่จะจัดกิจกรรมสนองตอบ เวลาว่างและโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
6. ความพร้อม ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจของสมาชิก ฐานะทางเศรษฐกิจ และรูปแบบการจัดโดยบริการต่างๆ หลักทฤษฎีการจัดนันทนาการ
7. ข้อมูลด้านการบริการ ได้แก่ ข้อมูลด้านการบริการ ซึ่งประกอบด้วย
  - 7.1 สภาพภูมิประเทศ เป็นเชิงเขา ชายหาด สวนสาธารณะ ป่าเขา สนามเด็กเล่น ห้องสมุดประชาชน
  - 7.2 รูปแบบการจัดบริการขององค์กรอื่นๆ มีการจัดบริการในรูปแบบใด ประสพผลอย่างไร เป็นกลุ่มสนใจ ชมรม สมาคม สโมสร หรือองค์การศาสนา
  - 7.3 ชนิดของการบริการ ได้แก่ มีการจัดบริการธุรกิจการค้า เช่น โรงภาพยนตร์ สวนสนุก หรือจัดบริการเพื่อสาธารณะ
8. ความพร้อมด้านกำลังบุคลากร หน่วยงานองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุนการจัด นันทนาการ พลังของสมาชิกในชุมชน สภาพธุรกิจของชุมชน และสภาพแวดล้อมทั่วไป
9. ข้อมูลด้านอุปกรณ์ แผนภูมิ ภาพถ่าย ภาพประกอบต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ ตลอดจนองค์กร หน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ประกอบการจัดบริการนันทนาการในชุมชน
10. ข้อมูลสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการพื้นฐานในชุมชน

หลักการจัดการกิจกรรมนันทนาการ

(พีระพงษ์ บุญศิริ, 2542. หน้า 104) ได้กล่าวว่า การจัดวางแผนกิจกรรมประสิทธิภพนั้น ควรพิจารณาถึงข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดวางแผนกิจกรรมที่จะจัดบริการ โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการจัดบริการกิจกรรมแต่ละอย่าง
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึง
4. จัดบริการกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายทางการเมืองและส่งเสริมความเป็น

ประชาธิปไตย

5. จัดบริการให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึง และหลากหลาย
6. จัดตามความต้องการ ความสนใจของผู้เข้าร่วม
7. จัดโปรแกรมกิจกรรมให้กว้าง สนองตอบความต้องการของสมาชิกอย่างเหมาะสม
8. จัดกิจกรรมบริการให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน
9. จัดกิจกรรมบริการให้เหมาะสมกับฤดูกาล โอกาส เวลา ฐานะทางเศรษฐกิจ และ

วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

แหล่งการจัดกิจกรรมนันทนาการ

(สมบัติ กาญจนกิจ, 2533. หน้า 130) ได้กล่าวว่า แหล่งจัดกิจกรรมนันทนาการหมายถึง แหล่งทำเลที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมนันทนาการได้ เช่น สถานที่กลางแจ้ง อาคาร สวนสาธารณะ ฯลฯ เพื่อให้สะดวกต่อการกำหนดรูปแบบกิจกรรมต่างๆ การจัดบุคลากร การดำเนินการ ตลอดจนการจัดเตรียมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในด้านอื่นๆ แหล่งนันทนาการที่สามารถจัดกิจกรรมได้แก่สถานที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

แหล่งนันทนาการกลางแจ้ง

- สนามกีฬา
- สนามขี่ม้า
- หาดทราย ชายหาด
- ค่ายพักแรม
- ป่าไม้
- สนามกอล์ฟ
- เขิงเขา
- บ้านกลางแจ้ง

แหล่งนันทนาการภายใน

- ห้องประชุม
- ห้องอาหาร
- รงเรียน
- สถานที่เล่นโบว์ลิ่ง
- อาคารสโมสร
- ศูนย์ชุมชน
- ห้องเต้นรำ
- พิพิธภัณฑ์สถาน

- สวนสาธารณะ
- สนามเล่นกลางแจ้ง
- สนามเด็กเล่น
- ป่าสงวน
- สระว่ายน้ำ
- สระน้ำเด็กเล่น
- ห้องเล่นเกม
- ห้องงานอดิเรก
- ห้องสมุด
- ที่พักอาศัย
- ศูนย์เยาวชน
- โรงภาพยนตร์

อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกของนันทนาการ

(สมบัติ กาญจนกิจ, 2533. หน้า132) ได้กล่าวว่า อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง อุปกรณ์เพื่อการจัดบริการ ซึ่งประกอบไปด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. อุปกรณ์ด้านการจัดสถานที่ เช่นรูปภาพ แผนภูมิ แผนที่
2. อุปกรณ์ด้านการจัดกิจกรรม เช่น อุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม เต็นท์ อุปกรณ์เดินทางไกล อุปกรณ์การไต่เขา ตกปลา อุปกรณ์ทางศิลปะดนตรี อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ
3. อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น อาคาร โต๊ะ เก้าอี้ การบริการห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องอาบน้ำ ฯลฯ
4. อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์ช่วยชีวิตทางน้ำ เพื่อความปลอดภัยของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม
5. อุปกรณ์ด้านการขนส่ง เช่นยานพาหนะ เรือพาย เรือแคนู กระเชย

ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

(สมบัติ กาญจนกิจ, 2535) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำที่ดีต้องอาศัยประสบการณ์ความเชี่ยวชาญที่เกิดจากความรู้และทักษะความชำนาญ ความศรัทธาและความสามารถในการสังเกตจดจำ โดยทั่วไปผู้นำกิจกรรมที่ดีจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเลื่อมใสศรัทธา และสนใจมีความกระตือรือร้น สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้นำกิจกรรมพึงมีคือความเป็นกันเอง

การฝึกประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และความชำนาญนั้นจะมาจากทักษะเบื้องต้นชีวิตประจำวัน และการใช้กิจกรรมกลางแจ้ง เนื่องจากกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมธรรมชาติที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและอิสระ ดังนั้นผู้นำนันทนาการโดยทั่วไป จึงควรมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเป็นพื้นฐานเบื้องต้น

ลักษณะของผู้นำนันทนาการ

- ผู้นำต้องเกี่ยวข้องกับสมาชิก บุคคลต่างๆ อยู่ตลอดเวลา

- ผู้นำต้องมีความสำนึกในคุณค่าแห่งตนโดยยอมรับในศักดิ์ศรี ความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเข้าใจให้ความช่วยเหลือและสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้น
- ผู้นำต้องมีความตื่นตัว พร้อมอยู่เสมอที่จะให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะให้กับผู้ร้องขอโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ
- ผู้นำต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจในความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล
- ผู้นำจะต้องสร้างบุคลิกภาพเฉพาะของตนเอง
- ผู้นำควรส่งเสริมให้สมาชิก ได้รับความยอมรับในสังคมอย่างเสมอภาค
- ผู้นำต้องรู้จักชี้แนะให้บุคคลรู้จักการวางแผน และนำสู่การปฏิบัติการที่ถูกต้องกว้างขวาง
- ส่งเสริมคุณธรรมและการเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ
- ส่งเสริมกลุ่มในการแก้ปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่ม
- ส่งเสริมความเป็นระบบระเบียบ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มงานและการสร้างประสบการณ์เพื่อชีวิต

ทักษะของการเป็นผู้นำนันทนาการ

- ใฝ่รู้ และพบปะกับบุคคลทั่วไป เพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและกระตุ้นให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด
- ติดตามผล ดูแล และการจัดกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเหมาะสม
- ปรึกษาหารือ ประชุมเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดบริการนันทนาการให้เหมาะสมเป็นประจำ
- ประสานงาน ติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนเพื่อการแลกเปลี่ยนสื่อสารต่อกัน
- พบปะผู้มีความรู้ความสามารถทางนันทนาการเพื่อการแลกเปลี่ยนที่ดี
- ศึกษา สนใจข่าวสารต่างๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอ
- รู้จักเร้าใจ กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
- จัดเตรียมโครงการต่างๆ ไว้ล่วงหน้าและต่อเนื่อง
- มีการจัดและประเมินผลงานตลอดทุกระยะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์, 2543) ได้ทำการสำรวจนิสิต นักศึกษาจากสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา 3 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏเทพสตรี และนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 150 คน โดยศึกษาเกี่ยวกับความสนใจการท่องเที่ยว นันทนาการพบว่า ผู้สนใจอยู่ในระดับสูงมากถึงร้อยละ 40 และระดับมากร้อยละ 50 จากข้อมูลดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความต้องการนันทนาการมากและจากการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอิสระ พบว่า สนใจและอยากให้มีกิจกรรมนันทนาการเสริมในการท่องเที่ยวทุกแห่งและสถานที่ท่องเที่ยวที่มีจัดกิจกรรมนันทนาการผสมผสานอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากที่เห็นตรงกัน คือการจัดบริการควรรอยู่ในระดับดีให้พอเพียงกับธุรกิจสวนสนุก

(อุษณีย์ ศรีภูมิ, 2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวมีความเห็นต่อการท่องเที่ยวในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งในระดับดีมาก ในเรื่องความสะดวกในการเดินทาง ความสะดวกในการผ่านเข้าออก ความสวยงามของสภาพแวดล้อม การรักษาความสะอาด การรักษาความปลอดภัยในระดับค่อนข้างดี การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ และการจัดเจ้าหน้าที่ระลึกรู้สึกเห็นต่อกิจกรรมทัศนศึกษาที่ไปเยี่ยมชมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับตามความคิดเห็นในเชิงบวก ดังนี้ การเยี่ยมชมศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กิจกรรมค่ายพักแรม อาคารพิพิธภัณฑ์ทหารนาวิกโยธิน การเยี่ยมชมเรือรบหลวง ศูนย์อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเล การทัศนศึกษาบริเวณอ่าวสัตหีบและกิจการสโมสรเรือใบ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านอายุ และระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีความเห็นต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อาชีพ รายได้ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(สุพัตรา ตั้งรัตนจินดา, 2547) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ ด้านการจัดการและการดำเนินการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับทราบว่ามีโครงการหรือกิจกรรมอะไรบ้างที่บริษัทจัดให้ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องบุคลากรผู้ให้บริการที่มีอยู่แล้วมีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้มาใช้บริการ ทำให้ผู้มาใช้บริการไม่อยากจะเข้ามาร่วมกิจกรรมเพราะขาดผู้แนะนำ กิจกรรมไม่ได้จัดตามแผนที่กำหนดไว้ นอกจากนี้บุคลากรผู้ให้บริการขาดความกระตือรือร้นในการนำกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัดสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมที่มีความ สะดวกสบาย มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน อยู่ในสภาพใช้งานได้ เพียงพอ กับ สมาชิก พร้อมทั้งมีบริการน้ำดื่มให้กับสมาชิก ด้านประเภทของกิจกรรมนั้นนันทนาการ มีความ ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรม นันทนาการที่แตกต่างกัน

(ทัศนีย์ รัตนอรุณ, 2547) ได้ศึกษาความเห็นที่มีต่อการจัดการนันทนาการของบุคลากร สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า สภาพความเป็นจริงของการจัดการนันทนาการ โดยรวม จำแนกตามเพศและหน่วยงานที่สังกัด พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเพียงพอ ส่วนด้านที่เห็นว่าไม่เพียงพอ ได้แก่ด้านบุคลากรผู้ให้บริการคือ จำนวนบุคลากรให้บริการกิจกรรม นันทนาการ สภาพความต้องการของการจัดการนันทนาการ จำแนกตามเพศและหน่วยงานที่สังกัด พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่ง อำนวยความสะดวกและด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการดำเนินงานมีความ ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่วนใหญ่มี ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการนันทนาการว่าควรปรับปรุง คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการซึ่งมีความรู้ ความสามารถไม่ตรงกับกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องเหมาะสม กว่าเดิม ด้านการดำเนินงานควรมีการวางแผน วางโครงการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ ควรจัด ในวันหยุดราชการหรือวันเสาร์-อาทิตย์ ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดคือ ช่วงเย็น

(ธนภัทร น้อยศิริ, 2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการบริการกิจกรรมนันทนาการ ของ สมาชิกศูนย์ฝึกกีฬาเฉลิมพระเกียรติ พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการและการให้บริการ เพศ ชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เพศชายและ เพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

(มานะ มหัทธพงษ์, 2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้งที่บ้านผางามรีสอร์ท และบ้านทะเลหมอก จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ในด้าน แหล่งกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 48.17) ข้อ ที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุด คือ สถานที่จัดแหล่งกิจกรรมนันทนาการมีบรรยากาศดี ด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง (ร้อยละ 38.6) ด้านเจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรม โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 44.40) ด้านการ บริการจัดการ โดยรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 37.03) เนื่องจากการจัดประเภท

ของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มาตรการความปลอดภัย และการประชาสัมพันธ์ ทำได้อย่างเหมาะสม

(ไพบูลย์ คุ่มคำ, 2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการที่มีคฤเทศก์จัดให้ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมที่มีคฤเทศก์จัดบริการให้ขึ้นอยู่กับปานกลาง ความพึงพอใจด้านสถานที่ กิจกรรม และ บุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับน้อย และเมื่อจำแนกความพึงพอใจตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่ามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน สำหรับเพศที่ต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

(ประภัสสร ศรีภักดี, 2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรมนันทนาการของค่ายฝึกนักศึกษาวิชาทหารเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่ค่ายฝึกนักศึกษาวิชาทหารเขาชนไก่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ด้านอายุพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและใช้บริการกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นซึ่งมีอายุระหว่าง 15-20 ปี และ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มที่ไม่มีรายได้เนื่องจากจะมาเป็นหมู่คณะในลักษณะของการทัศนศึกษา ส่วนกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุด คือ วอล์คแวลลี่ รองลงมาคือ กิจกรรมกระโดดหอสถูง 34 ฟุต ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านการให้บริการนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่นักท่องเที่ยวประทับใจมากที่สุด คือ ระบบการดูแล และรักษาความปลอดภัยในค่าย ด้านบุคลากร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการดูแล บริการของบุคลากรอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยเฉพาะเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่ให้ความดูแล และให้ความปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพ เรียบร้อย และมีความเป็นกันเอง อธิบายดี และรวมถึงผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีบุคลิกภาพเหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมของเจ้าหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก

(กิรณา กาญจนินทุ, 2549) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดดำเนินการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปร เพศ การศึกษา และระดับชั้นปีที่ศึกษาวิชาทหาร พบว่า นักศึกษาที่เพศ การศึกษา และระดับชั้นปีที่ศึกษา ต่างกัน มีความต้องการในด้านการจัดและดำเนินการไม่แตกต่างกัน ด้านบุคลากร นักศึกษาวิชาทหารมีความต้องการอยู่

ในระดับมาก และนักศึกษาวิชาทหารพิเศษหญิงและพิเศษชายต่างต้องการให้ศูนย์ฝึกฯ มีบุคลากร
บริการ ดูแลด้านการใช้สถานที่และอุปกรณ์ เพื่อที่จะให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรม
นันทนาการต่าง ๆ แต่นักศึกษาพิเศษหญิงมีความต้องการมากกว่านักศึกษาพิเศษชาย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาวิชา
ทหาร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาวิชาทหารต้องการให้ศูนย์ฝึกฯ
มีจำนวนห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอ ติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับดื่ม และมีห้องอาบน้ำ ด้าน
กิจกรรมนันทนาการนักศึกษาวิชาทหารมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการ
ทางด้านดนตรีมากที่สุด และมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทางด้านกีฬาในระดับมากที่สุดคือ
ยิงปืน และยังต้องการกีฬาประเภทฟุตบอลในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิด ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยวโรงเรียนเตรียมทหาร โดยจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยในปี 2549 จำนวน 5,000 คน และในการกำหนดจำนวนตัวอย่างได้อาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายของ Taro Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อปี (ข้อมูลปี พ.ศ. 2549)

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (ในที่นี้กำหนดให้ เท่ากับ ร้อยละ 0.05)

เมื่อคำนวณจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแทนจำนวนประชากรลงในสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{5,000}{1 + 5,000 \times 0.0025} \\ &= 370 \end{aligned}$$

ดังนั้น การศึกษาคั้งนี้ จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่คำนวณได้ จำนวน 370 คน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

ข้อมูล และแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นไปตามเงื่อนไขประชากรที่กำหนดไว้แล้ว
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง (Structured Questionnaire) แบบสอบถามสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน ขนาดของกลุ่มที่เดินทางมาใช้บริการ กิจกรรมนันทนาการที่มาใช้บริการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ประกอบไปด้วย คำถามเกี่ยวกับ ผลัดกันใช้บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ มีมาตราส่วนตามมาตรวัด Likert (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการจัดกิจกรรมนันทนาการ หลังได้รับบริการแล้ว

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์จาก ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 - 28 กุมภาพันธ์ 2550

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนามาอธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม หลังจากการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS For Windows ซึ่งใช้วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลโดยทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน ขนาดของกลุ่มที่เดินทางมาใช้บริการ กิจกรรมนันทนาการที่มาใช้บริการ ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งใช้การเก็บข้อมูลตามแบบมาตรวัด Likert (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และนำไปวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

โดยกำหนดให้

$$\begin{aligned} \bar{X} &= \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย} \\ \sum x &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ N &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \end{aligned}$$

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยการแปลความหมาย ในที่นี้จะมีการกำหนดช่วงของค่าในการแปลความหมายจาก การพิจารณาค่าอัตราภาคชั้น ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการการจัดกิจกรรมนันทนาการ จะทำการ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบคำถามปลายเปิด นำมาสรุปในรูปความเรียง

หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ด้วยการ ทดสอบทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test: χ^2)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วก็จะนำผลที่ได้มาสรุปและ อภิปรายผล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาลักษณะทางประชากรศาสตร์ ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก และความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก และส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการในด้านต่างๆ ทั้ง 7 ด้าน คือ ผลิตภัณฑ์บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการขาย บุคลากร สภาพแวดล้อม และกระบวนการให้บริการ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก จำนวนทั้งหมด 370 ตัวอย่าง พบว่า สัดส่วนของเพศชายกับเพศหญิงของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.32 และเพศชาย ร้อยละ 45.68 เมื่อพิจารณาด้านอายุ พบว่า ส่วนมากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.89 รองลงมาเป็นกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปี ช่วง 25-34 ปี ช่วง 45-54 ปี และช่วง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.49 ร้อยละ 25.14 ร้อยละ 10.54 และร้อยละ 5.95 ตามลำดับ สำหรับทางด้านระดับการศึกษา พบว่า ร้อยละ 54.86 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา ประถมศึกษา และสูงกว่าปริญญาตรี ในสัดส่วนร้อยละ 13.24 ร้อยละ 5.41 และร้อยละ 1.62 ตามลำดับ และในด้านการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52.97 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ แม่บ้าน และประกอบธุรกิจส่วนตัว ในสัดส่วนร้อยละ 28.38 ร้อยละ 8.65 ร้อยละ 6.76 และร้อยละ 3.24 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับรายได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำเป็นส่วนใหญ่ คือ ส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.46 และร้อยละ 38.11 ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรม
นันทนาการ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	169	45.68
หญิง	201	54.32
2. อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	118	31.89
15-24 ปี	98	26.49
25-34 ปี	93	25.14
35-44 ปี	22	5.95
45-54 ปี	39	10.54
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	20	5.41
มัธยมศึกษา	203	54.86
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา	49	13.24
ปริญญาตรี	92	24.86
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.62
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	196	52.97
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	32	8.65
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	12	3.24
พนักงานบริษัท	105	28.38
แม่บ้าน	25	6.76

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	146	39.46
5,001 - 10,000 บาท	141	38.11
10,001 - 15,000 บาท	35	9.46
15,001 - 20,000 บาท	14	3.78
20,001 - 25,000 บาท	12	3.24
มากกว่า 25,000 บาท	22	5.95
รวม	370	100.00

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาใช้บริการ

เมื่อพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จะเห็นได้ว่า ส่วนมากจะเข้ามาใช้บริการครั้งละ 21 - 50 คน ในสัดส่วนร้อยละ 49.73 รองลงมา คือ 81 - 120 คน ในสัดส่วนร้อยละ 36.76 นอกจากนี้มีบางกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการในแต่ละครั้งในจำนวนที่ต่ำกว่า 20 คน และ 51 - 80 คน ในสัดส่วนร้อยละ 8.11 และร้อยละ 5.41 ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการ		
ต่ำกว่า 20 คน	30	8.11
21 - 50 คน	184	49.73
51 - 80 คน	20	5.41
81 - 120 คน	136	36.76
รวม	370	100.00

กิจกรรมนันทนาการที่มาใช้บริการ

สำหรับกิจกรรมนันทนาการที่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากนิยมเข้ามาใช้บริการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร มากที่สุด คือ กิจกรรมกระโดดหอสูง 34 ฟุต ในสัดส่วนร้อยละ 58.11 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา คือ กิจกรรมเดินป่าพิชิตเขาชะงอก กิจกรรมยิงปืนด้วยกระสุนจริง กิจกรรมแคมป์ไฟ และกิจกรรมวอร์คแรลลี่ ในสัดส่วนร้อยละ 47.30 ร้อยละ 46.76 ร้อยละ 36.22 และร้อยละ 31.89 ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงกิจกรรมนันทนาการที่ใช้บริการโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมนันทนาการที่มาใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
กิจกรรมเดินป่าพิชิตเขาชะงอก	175	47.30
กิจกรรมโรยตัวจากหน้าผาจำลอง	81	21.89
กิจกรรมสถานีทดสอบกำลังใจ 6 สถานี	107	28.92
กิจกรรมกระโดดหอสูง 34 ฟุต	215	58.11
กิจกรรมวอร์คแรลลี่	118	31.89
กิจกรรมยิงปืนด้วยกระสุนจริง	173	46.76
กิจกรรมเดินป่าเชิงอนุรักษ์	44	11.89
กิจกรรมจักรยานท่องเที่ยว/แรลลี่	20	5.41
กิจกรรมเดินป่าผจญภัย	46	12.43
กิจกรรมดำรังชีฟในป่า	20	5.41
กิจกรรมเข้มทิศพิชิตฐาน	6	1.62
กิจกรรมว่ายน้ำ	61	16.49
กิจกรรมพายเรือคายัค	100	27.03
กิจกรรมสามัคคีกีฬาไทย	92	24.86
กิจกรรมละลายพฤติกรรม	107	28.92
กิจกรรมแคมป์ไฟ	134	36.22
ค่ายลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด	32	8.65
รวม	370	100.00

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การ ท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก

ในการพิจารณาความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การ
ท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก จะแบ่งออกทั้งหมด 7 ด้าน คือ

1. ผลิตภัณฑ์บริการ
2. ราคา
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย
4. การส่งเสริมการขาย
5. บุคลากร
6. สภาพแวดล้อม
7. กระบวนการให้บริการ

ด้านผลิตภัณฑ์บริการ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์บริการ ของศูนย์การ
ท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจ
มาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ผลิตภัณฑ์บริการในแต่ละ
ประเด็นนั้นนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก และประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ
มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การที่มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรม
นันทนาการมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09 การที่มีที่พักเพียงพอ และ
เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.05 และการมีความปลอดภัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ
4.04 ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์บริการของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์บริการ	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. กิจกรรมนันทนาการที่จัดมีความเหมาะสม สนุก เพลิดเพลิน ตื่นเต้น	3.97	0.58	มาก
2. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม	3.85	0.72	มาก
3. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ปลอดภัย	4.09	0.69	มาก
4. มีความปลอดภัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม	4.04	0.71	มาก
5. ให้คำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมอย่างชัดเจน	3.96	0.73	มาก
6. มีที่พักเพียงพอ และเหมาะสม	4.05	0.69	มาก
7. มีร้านค้า ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม เพียงพอต่อการให้บริการ	3.62	0.84	มาก
8. ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดและเพียงพอ	3.86	0.81	มาก
รวม	3.94	0.48	มาก

ด้านราคา

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อราคา พบว่า มีความพึงพอใจในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.57 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นทางด้านราคา ที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ราคาอาหาร และเครื่องดื่ม มีความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.73 การชำระค่าบริการมีความสะดวก รวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 ค่าบริการกิจกรรมนันทนาการและบริการ อื่นๆ มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.56 ส่วนประเด็นทางด้านส่วนลดค่าบริการเป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.33 ดัง ตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านราคาของกลุ่มตัวอย่าง
นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านราคา	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. ค่าบริการกิจกรรมนันทนาการและบริการ อื่นๆ มีความเหมาะสม	3.56	0.77	มาก
2. ราคาอาหาร และ เครื่องดื่ม มีความยุติธรรม	3.73	0.77	มาก
3. ส่วนลดค่าบริการ	3.33	0.92	ปานกลาง
4. การชำระค่าบริการมีความสะดวก รวดเร็ว	3.61	0.72	มาก
รวม	3.57	0.65	มาก

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อช่องทางการจัดจำหน่าย ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ช่องทางการจัดจำหน่ายในแต่ละประเด็นนั้น นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก และประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ การให้บริการข้อมูลมีความรวดเร็ว ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 การติดต่อขอใช้บริการมีความสะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 และสถานที่ตั้งเข้าถึงง่าย สะดวกในการติดต่อ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านช่องทางการจัดจำหน่าย
ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. การให้บริการข้อมูลมีความรวดเร็ว ถูกต้อง	3.70	0.72	มาก
2. การติดต่อขอใช้บริการมีความสะดวก	3.61	0.74	มาก
3. บริการผ่านอินเทอร์เน็ตที่มีความสะดวก	3.41	0.99	มาก
4. สถานที่ตั้งเข้าถึงง่าย สะดวกในการติดต่อ	3.61	0.86	มาก
รวม	3.60	0.61	มาก

ด้านการส่งเสริมการขาย

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการส่งเสริมการขายของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ในประเด็นของการส่งเสริมการขายนั้น นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับที่มากในทุกประเด็น และในแต่ละประเด็นนักท่องเที่ยวได้มีความพึงพอใจในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ การมีป้ายอธิบายความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ติดตั้งไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้บุคคลภายนอกทราบ ทำได้อย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 บริการสอบถามข้อมูลแก่บุคคลภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.52 และการนำเสนอกิจกรรมนันทนาการผ่านสื่อสาธารณะ ทำได้อย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.52 ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการขายของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมการขาย	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้บุคคลภายนอกทราบ ทำได้อย่างทั่วถึง	3.55	0.84	มาก
2. บริการสอบถามข้อมูลแก่บุคคลภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ	3.52	0.77	มาก
3. มีป้ายอธิบายความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ติดตั้งไว้อย่างชัดเจน	3.64	0.81	มาก
4. การนำเสนอกิจกรรมนันทนาการผ่านสื่อสาธารณะ ทำได้อย่างทั่วถึง	3.52	0.90	มาก
รวม	3.58	0.72	มาก

ด้านบุคลากร

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อบุคลากรของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นทางด้านบุคลากรในทุกประเด็นนั้นนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.02 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ มีบุคลิกภาพเหมาะสม กระจตือร้อร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 และเจ้าหน้าที่ให้บริการกิจกรรมนันทนาการดูแล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านบุคลากรของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านบุคลากร	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ มีบุคลิกภาพเหมาะสม กระจตือร้อร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.01	0.69	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	0.66	มาก
3. เจ้าหน้าที่มีปริมาณเพียงพอในการให้บริการ	3.94	0.70	มาก
4. เจ้าหน้าที่ให้บริการกิจกรรมนันทนาการดูแล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี	3.99	0.75	มาก
รวม	4.00	0.60	มาก

ด้านสภาพแวดล้อม

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นทางด้านสภาพแวดล้อมในทุกประเด็นนั้นนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับที่มาก โดยประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ สถานที่มีความสวยงาม บรรยากาศดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 สถานที่มีความสะอาด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 และการจัดสถานที่มีแผนผังที่เหมาะสม เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. สถานที่มีความสะอาด	4.01	0.72	มาก
2. การจัดสถานที่มีแผนผังที่เหมาะสม เป็นระเบียบ	3.91	0.72	มาก
3. สถานที่มีความสวยงาม บรรยากาศดี	4.12	0.73	มาก
4. ห้องพักสวยงาม น่าพักผ่อน	3.88	0.76	มาก
5. ความร่มรื่นของสถานที่ และการตกแต่ง	3.76	0.88	มาก
6. การตกแต่งสถานที่ทำได้สวยงาม	3.80	0.86	มาก
รวม	4.00	0.60	มาก

ด้านกระบวนการให้บริการ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการให้บริการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นทางด้านกระบวนการให้บริการในทุกประเด็นนั้นนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83 ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 และขั้นตอนในการติดต่อประสานงานมีความสะดวก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการของ
กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

ความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานมีความสะดวก	3.75	0.68	มาก
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว	3.83	0.70	มาก
3. ตารางการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.74	0.65	มาก
4. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.76	0.69	มาก
5. มีต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม	3.74	0.68	มาก
6. มีการประมวลผลกิจกรรมที่เหมาะสม	3.74	0.76	มาก
รวม	3.79	0.55	มาก

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยวโรงเรียนเตรียมทหาร ในภาพรวมทั้งหมด นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับที่มีความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านบุคลากร และสภาพแวดล้อมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า ประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.57 และการส่งเสริมการขาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.58 ทั้งนี้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเห็นว่ายังไม่มีส่วนลดราคาในการเข้าใช้บริการการท่องเที่ยวที่มากเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรม
นันทนาการของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์บริการ	3.94	0.48	มาก
2. ด้านราคา	3.57	0.65	มาก
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.60	0.61	มาก
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	3.58	0.72	มาก
5. ด้านบุคลากร	4.00	0.60	มาก
6. ด้านสภาพแวดล้อม	4.00	0.60	มาก
7. ด้านกระบวนการให้บริการ	3.79	0.55	มาก
รวมทั้งหมด	3.77	0.45	มาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เมื่อพิจารณาผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก ซึ่งพบว่า ส่วนมากมีความพึงพอใจในระดับมาก จึงทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการกลับมาใช้บริการใหม่ในครั้งต่อไป ในอนาคต ในสัดส่วนร้อยละ 51.60 รองลงมา คือ ยังไม่มีความแน่ใจ และไม่กลับมา ในสัดส่วนร้อยละ 46.76 และร้อยละ 1.62 ตามลำดับ ส่วนการแนะนำเพื่อน หรือญาติ ให้เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ในศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก พบว่า ส่วนมากจะแนะนำให้เพื่อนหรือญาติเข้ามาใช้บริการ ในสัดส่วนร้อยละ 74.05 รองลงมา คือ ยังไม่มีความแน่ใจ และไม่แนะนำ ในสัดส่วนร้อยละ 24.86 และร้อยละ 1.08 ตามลำดับ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงการกลับเข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการครั้งต่อไป และการแนะนำแหล่งทำกิจกรรมนันทนาการ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การกลับเข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการครั้งต่อไป		
กลับมาใช้อีก	191	51.62
ไม่กลับมา	6	1.62
ไม่แน่ใจ	173	46.76
รวม	370	100.00
การแนะนำแหล่งทำกิจกรรมนันทนาการ		
แนะนำ	274	74.05
ไม่แนะนำ	4	1.08
ไม่แน่ใจ	92	24.86
รวม	370	100.00

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สำหรับข้อเสนอแนะอื่นๆ ในแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมและสรุปข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในประเด็นต่อไปนี้

1. การบริการอาหารนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม หรือ เป็นคณะควรจะมีควมรวดเร็วมากกว่านี้ เนื่องจากบางครั้งต้องรอนาน โดยเฉพาะอาหารเช้า
2. พนักงานบริการในห้องอาหารมีไม่เพียงพอกับการบริการนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มหรือเป็นคณะ
3. เมนูอาหารควรจะมีหลากหลาย หรือ มีเมนูอาหารต่างประเทศ ให้เลือกด้วย
4. ควรเพิ่มบุคลากรที่โรงแรมที่พัก เนื่องจากบริการไม่ทั่วถึง ไม่มีพนักงานยกกระเป๋า นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ต้องช่วยเหลือตัวเอง
5. ปรับปรุงที่จอดรถให้มีหลังคา เพื่อกันแดดและกันฝน เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีหลังคา
6. ร้านขายของที่ระลึก ควรจะมีสินค้าที่หลากหลาย และ ราคาไม่แพงเกินไป เพื่อให้ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยสามารถซื้อได้

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร วิเคราะห์ผลได้ดังนี้

เพศ

เพศ กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร เพศของกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่สำรวจพบเป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.32 และเพศชาย ร้อยละ 45.68

ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการในระดับที่มาก กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 67.50 และเพศหญิงร้อยละ 68.70 มีความพึงพอใจมากต่อบริการกิจกรรมนันทนาการ นอกจากนั้น เพศชาย ร้อยละ 27.80 มีความพึงพอใจปานกลาง และอีกร้อยละ 4.70 มีความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 27.40 มีความพึงพอใจปานกลาง และอีกร้อยละ 4.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว พบว่า เพศของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หรือสามารถกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ไม่แตกต่างกัน ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ
กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

	ระดับความพึงพอใจ					รวม	ค่า χ^2	df	ค่า P-Value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
ชาย	0 0.00%	0 0.00%	47 27.80%	114 67.50%	8 4.70%	169 100.00%	0.147	2	0.929
หญิง	0 0.00%	0 0.00%	55 27.40%	138 68.70%	8 4.00%	201 100.00%			
รวมทั้งหมด	0 0.00%	0 0.00%	102 27.60%	252 68.10%	16 4.30%	370 100.00%			

อายุ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวที่สำรวจพบส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.89 รองลงมา คือ อยู่ในช่วงอายุ 15-24 ปี 25-34 ปี 45-54 ปี และ 35-44 ปี ในสัดส่วนร้อยละ 26.49 ร้อยละ 25.14 ร้อยละ 10.54 และร้อยละ 5.95 ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักท่องเที่ยวทุกช่วงอายุ ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 66.10 ระหว่าง 15-24 ปี ร้อยละ 81.60 ระหว่าง 25-34 ปี ร้อยละ 57.00 ระหว่าง 35-44 ปี ร้อยละ 72.70 และระหว่าง 45-54 ปี ร้อยละ 64.10 มีความพึงพอใจมากต่อบริการกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา คือ มีความพึงพอใจปานกลาง ในสัดส่วนร้อยละ 32.20 ร้อยละ 14.30 ร้อยละ 36.60 ร้อยละ 27.30 และ ร้อยละ 25.60 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า อายุของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หรือสามารถกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวในแต่ละช่วงอายุมีความพึงพอใจต่อบริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ที่แตกต่างกัน ดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ

กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

	ระดับความพึงพอใจ					รวม	ค่า χ^2	df	ค่า P-Value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
ต่ำกว่า 15 ปี	0 0.00%	0 0.00%	38 32.20%	78 66.10%	2 1.70%	118 100.00%	21.520	8	0.006***
15 - 24 ปี	0 0.00%	0 0.00%	14 14.30%	80 81.60%	4 4.10%	98 100.00%			
25 - 34 ปี	0 0.00%	0 0.00%	34 36.60%	53 57.00%	6 6.50%	93 100.00%			
35 - 44 ปี	0 0.00%	0 0.00%	6 27.30%	16 72.70%	0 0.00%	22 100.00%			
45 - 54 ปี	0 0.00%	0 0.00%	10 25.60%	25 64.10%	4 10.30%	39 100.00%			
รวมทั้งหมด	0 0.00%	0 0.00%	102 27.60%	252 68.10%	16 4.30%	370 100.00%			

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ระดับการศึกษา

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการ กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวที่สำรวจพบ ส่วนมากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 54.86 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 24.86 ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา ร้อยละ 13.24 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 5.41 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.62 ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการใช้บริการ กิจกรรมนันทนาการในระดับมาก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 80.00 มัธยมศึกษา ร้อยละ 69.50 ปริญญาตรี ร้อยละ 79.30 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 66.70 มีความพึงพอใจมากต่อบริการกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา คือ มีความพึงพอใจในระดับ

ปานกลาง ยกเว้น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา ร้อยละ 63.30 ที่มีความพึงพอใจปานกลาง ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หรือสามารถกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่น้อยกว่าจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

	ระดับความพึงพอใจ					รวม	ค่า χ^2	df	ค่า P-Value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
ประถมศึกษา	0 0.00%	0 0.00%	2 10.00%	16 80.00%	2 10.00%	20 100.00%	47.903	8	0.000***
มัธยมศึกษา	0 0.00%	0 0.00%	48 23.60%	141 69.50%	14 6.90%	203 100.00%			
ประกาศนียบัตร/ อนุปริญญา	0 0.00%	0 0.00%	31 63.30%	18 36.70%	0 0.00%	49 100.00%			
ปริญญาตรี	0 0.00%	0 0.00%	19 20.70%	73 79.30%	0 0.00%	92 100.00%			
สูงกว่าปริญญาตรี	0 0.00%	0 0.00%	2 33.30%	4 66.70%	0 0.00%	6 100.00%			
รวมทั้งหมด	0 0.00%	0 0.00%	102 27.60%	252 68.10%	16 4.30%	370 100.00%			

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

อาชีพ

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวที่สำรวจพบส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 52.97 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 28.38 รับข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 8.65 แม่บ้าน ร้อยละ 6.76 และประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 3.24 ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มอาชีพ ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 71.40 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 71.90 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 66.70 พนักงานบริษัท ร้อยละ 59.00 และแม่บ้าน ร้อยละ 76.00 มีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา คือ มีความพึงพอใจปานกลาง ในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 26.50 กลุ่มที่รับข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 28.10 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 33.30 และพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 33.30 ส่วนกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 16.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า อาชีพของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หรือสามารถกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร แตกต่างกัน ดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ
กิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

	ระดับความพึงพอใจ					รวม	ค่า χ^2	df	ค่า P-Value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
นักเรียน/ นักศึกษา	0 0.00%	0 0.00%	52 26.50%	140 71.40%	4 2.00%	196 100.00%	21.628	8	0.006***
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	0 0.00%	0 0.00%	9 28.10%	23 71.90%	0 0.00%	32 100.00%			
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	0 0.00%	0 0.00%	4 33.30%	8 66.70%	0 0.00%	12 100.00%			
พนักงาน บริษัท	0 0.00%	0 0.00%	35 33.30%	62 59.00%	8 7.60%	105 100.00%			
แม่บ้าน	0 0.00%	0 0.00%	2 8.00%	19 76.00%	4 16.00%	25 100.00%			
รวมทั้งหมด	0 0.00%	0 0.00%	102 27.60%	252 68.10%	16 4.30%	370 100.00%			

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ระดับรายได้

ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวที่สำรวจส่วนมากมีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 39.46 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท มากกว่า 25,000 บาท 15,001-20,000 บาท และ 20,001-25,000 บาท ในสัดส่วนร้อยละ 38.11 ร้อยละ 9.46 ร้อยละ 5.95 ร้อยละ 3.78 และร้อยละ 3.24 ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักท่องเที่ยวในทุกระดับรายได้ ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 71.20 ช่วง 5,001 -10,000 บาท ร้อยละ 68.80 ช่วง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 60.00 ช่วง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 71.40 ช่วง 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 66.70 และ

มากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 54.50 มีความพึงพอใจมากต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา คือ มีความพึงพอใจกระจายอยู่ในระดับปานกลางและมากที่สุด ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ต่อเดือนกับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ระดับรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 หรือสามารถกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร แตกต่างกัน ดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

	ระดับความพึงพอใจ					รวม	ค่า χ^2	df	ค่า P-Value
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	40 27.40%	104 71.20%	2 1.40%	146 100.00%	17.839	10	0.058*
5,001 - 10,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	34 24.10%	97 68.80%	10 7.10%	141 100.00%			
10,001 - 15,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	14 40.00%	21 60.00%	0 0.00%	35 100.00%			
15,001 - 20,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	4 28.60%	10 71.40%	0 0.00%	14 100.00%			
20,001 - 25,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	2 16.70%	8 66.70%	2 16.70%	12 100.00%			
มากกว่า 25,000 บาท	0 0.00%	0 0.00%	8 36.40%	12 54.50%	2 9.10%	22 100.00%			
รวมทั้งหมด	0 0.00%	0 0.00%	102 27.60%	252 68.10%	16 4.30%	370 100.00%			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก จำนวน 370 ราย พบว่า สัดส่วนของเพศชายกับเพศหญิงของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนมากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี รองลงมาเป็นกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 15-24 ปี ช่วง 25-34 ปี ช่วง 45-54 ปี และช่วง 35-44 ปี ส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา ประถมศึกษา และสูงกว่าปริญญาตรี และส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมา คือ พนักงานบริษัทเอกชน รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ แม่บ้าน และประกอบธุรกิจส่วนตัว นอกจากนี้พบว่ามีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท และอยู่ในช่วง 5,001- 10,000 บาท และมีบางส่วนที่รายได้ที่มากกว่า 10,000 บาทขึ้น

สำหรับการเข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มนักท่องเที่ยว พบว่า ส่วนมากเข้ามาใช้บริการเป็นกลุ่มขนาด 21 - 50 คน รองลงมา คือ กลุ่มขนาด 81 - 120 คน ต่ำกว่า 20 คน และ 51 - 80 คน ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมนันทนาการที่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากเข้ามาใช้บริการในศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร มากที่สุด คือ กิจกรรมกระโดดหอสูง 34 ฟุต รองลงมา คือ กิจกรรมเดินป่าพิชิตเขาชะงอก กิจกรรมยิงปืนด้วยกระสุนจริง กิจกรรมแคมป์ไฟ และกิจกรรมวอร์คแรลลี่

ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก ในภาพรวม พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกระบวนการให้บริการ พบว่า ในแต่ละด้านกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก และจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านบุคลากร และสภาพแวดล้อม ด้านผลิตภัณฑ์บริการ นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า ประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด ในด้านราคา และการส่งเสริมการขาย ซึ่งสามารถพิจารณาความพึงพอใจในการใช้บริการที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก ในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมาก

จะมีความพึงพอใจเพราะว่ามีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรม นันทนาการที่มีความแข็งแรง สมบูรณ์ และปลอดภัย มีที่พักเพียงพอ และเหมาะสม และมีความปลอดภัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม

2. ด้านราคา ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อราคาผลิตภัณฑ์บริการของ กิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของราคาอาหาร และเครื่องดื่ม ที่มีความยุติธรรม มีการชำระค่าบริการมีความสะดวก รวดเร็ว และมีค่าบริการกิจกรรมนันทนาการและบริการ อื่นๆ ที่มีความเหมาะสม ส่วนประเด็นทางด้านส่วนลดค่าบริการเป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เท่านั้น

3. ด้านช่องทางการจำหน่าย ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อช่องทางการจำหน่าย ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของการให้บริการข้อมูลมีความรวดเร็ว ถูกต้อง การติดต่อขอใช้บริการมีความสะดวก และสถานที่ตั้งเข้าถึงง่าย สะดวกในการติดต่อ

4. ด้านการส่งเสริมการขาย ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการขาย ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของการมีป้ายอธิบายความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ติดตั้งไว้อย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้บุคคลภายนอกทราบ ทำได้อย่างทั่วถึง บริการสอบถามข้อมูล แก่บุคคลภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเสนอกิจกรรมนันทนาการผ่านสื่อสาธารณะ ทำได้อย่างทั่วถึง

5. ด้านบุคลากร ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อบุคลากร ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำกิจกรรม นันทนาการ มีบุคลิกภาพเหมาะสม กระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี และเจ้าหน้าที่ให้บริการ กิจกรรมนันทนาการดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

6. ด้านสภาพแวดล้อม ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของสถานที่ที่มีความสวยงาม บรรยากาศดี มีความสะอาด และมีการจัดสถานที่ มีแผนผังที่เหมาะสม เป็นระเบียบ

7. ด้านกระบวนการให้บริการ ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในระดับมาก โดยส่วนมากจะมีความพึงพอใจในเรื่องของการที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว การมีระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม และขั้นตอนในการติดต่อประสานงานมีความสะดวก

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการจัดกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ส่วนมากมีความพึงพอใจในระดับมาก จึงทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากต้องการกลับมาใช้บริการใหม่ในครั้งต่อไปและต้องการที่จะแนะนำให้เพื่อนหรือญาติเข้ามาใช้บริการด้วย

สำหรับผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับ ความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ในศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก โดยความพึงพอใจที่พิจารณาประกอบด้วย ความพึงพอใจ ด้านผลิตภัณฑ์บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม และ ด้านกระบวนการให้บริการ ส่วนลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่พิจารณา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ระดับรายได้ต่อเดือน ในภาพรวมของผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันในด้านต่างๆ ต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในขณะที่ลักษณะทางประชากรศาสตร์ อื่นๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ต่อระดับรายได้ต่อเดือน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ ของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร ในด้านต่างๆ แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก ได้ผลความพึงพอใจที่ดีมากในทุกๆ ด้าน และนักท่องเที่ยวส่วนมากมีความต้องการที่จะกลับมาใช้บริการใหม่อีกครั้ง และต้องการแนะนำให้ผู้อื่นทั้งเพื่อน ญาติพี่น้อง เข้ามาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก ควรปรับปรุงในเรื่องของการตั้งราคาบริการกิจกรรมนันทนาการต่างๆ รวมทั้งค่าที่พักและอาหาร รวมทั้งควรมีส่วนลดต่างๆ อาทิ การจัดแพ็คเกจท่องเที่ยว ซึ่งรวมค่าที่พักและกิจกรรมให้มีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มทางเลือกในการเข้าใช้บริการให้กับนักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้
2. ด้านการบริการอาหาร ควรจะมีพนักงานเพิ่ม หรือ ฝึกทักษะการให้บริการแก่พนักงานเพิ่ม เพื่อความรวดเร็วในการให้บริการ โดยเฉพาะในกรณีที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นหมู่คณะ
3. เมนูอาหารควร มีความหลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวชั้น มีความแตกต่างกัน ด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ดังนั้น อาหารที่มีบริการนักท่องเที่ยวจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มได้อย่างทั่วถึง
4. ร้านขายของที่ระลึกควรมีสินค้าที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยว และราคาเป็นธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ที่เป็นนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาค้นคว้าจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการตลอดปี โดยการเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกระจายกันไปในแต่ละเดือนนี้เพื่อให้มีการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การศึกษาค้นคว้ามีความสมบูรณ์ขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิริณา กาญจนินท์. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์เพ็ญ ตูเทศานันท์. (2542). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการดำเนินงานของสถาน อนุบาลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2543). จิตวิทยาการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงฤทธิ์ หวังพัฒนาณิชย์. (2546). พฤติกรรมและความพึงพอใจการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของ นักท่องเที่ยวไทย: กรณีศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก. สารนิพนธ์ มธ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- दनัย เทียนพุด. (2543). นวัตกรรมการบริหารลูกค้า. กรุงเทพฯ: บิ๊กเบงค์.
- ทัศนีย์ รัตนอรุณ. (2547). ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการนันทนาการของบุคลากร สังกัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนภัทร น้อยศิริ. (2547). ความพึงพอใจในการบริการกิจกรรมนันทนาการของสมาชิกศูนย์ฝึกกีฬา เฉลิมพระเกียรติ. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนาภรณ์ เมทณีสุดดี. (2543). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริการ ลือ วิดีทัศน์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิตยสารผู้จัดการ. (ธันวาคม 2543). ค่ายฝึกเขาชนไก่ "เขตทหารยินดีต้อนรับค่ะ". สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2549. จาก: <http://gotomanager.com/news/details.aspx?id=547>
- บิสิเนสไทย. (20 พฤษภาคม 2547). เที่ยวเขตทหารได้มากกว่าความสนุก. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2549. จาก: <http://businesssthai.co.th/content.php?data=407951-VIP%varieties>.
- ประภัสสร ศรีภักดี. (2548). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรมนันทนาการ ของค่ายฝึกนักศึกษาวิชาทหารเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ.

- พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์. (2543). ความสนใจกิจกรรมนันทนาการของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. เอกสารงานวิจัยภาควิชาสันนทาการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เพิ่มศักดิ์ วรรณยางกูร. (2547). นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: วังอักษร.
- ไพบูลย์ คุ่มคำ. (2548). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการที่มีคฤเทศก์จัดให้ในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มานะ มหัทธพงษ์. (2548). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (9 มีนาคม 2549). ศูนย์การท่องเทียว. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2549. จาก: <http://www.afaps.ac.th/supportsection/04travel/index.html>
- วัฒนา เพ็ชรวงศ์. (2542). พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการใช้บริการ "13". วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการท่องเที่ยวโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. (ไม่ปรากฏวันที่ เดือน ปีที่เผยแพร่). ความเป็นมาสำนักงานการท่องเที่ยว รร.จปร. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2549. จาก: <http://www.crma.ac.th/tour/history.html>
- สำนักงานพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ. (ไม่ปรากฏวันที่ เดือน ปีที่เผยแพร่). ชีวิตกับนันทนาการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2549. จาก: <http://www.brddp.osrd.go.th/forlive/content.html>
- สุพัตรา ตั้งรัตน์จินดา. (2547). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร กลุ่มบริษัทสามารถ. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรเชษฐ ชาญธูมาส และ ศิริลักษณ์ ปิ่นอักษร. (2535). นันทนาการกับป่าไม้ชุมชน. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุษณีย์ ศรีภูมิ. (2544). ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทัศนศึกษาในเขตฐานทัพเรือลัดทึบ. วิทยานิพนธ์ มธ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Kelly, (1996). Leisure (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon

Yamane, Taro. (1967). Statistical on introductory Analysis (2rd ed.). Toky :Harper
and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการของ
ศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการที่ได้รับ
  - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการจัดกิจกรรมนันทนาการ
  - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
2. กรุณาตอบทุกข้อ เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ครบถ้วน
3. การตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษา ในหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวเท่านั้น

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 15 ปี	☐ 15-24 ปี
☐ 25-34 ปี	☐ 35-44 ปี
☐ 45-54 ปี	☐ 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

4. อาชีพ
- นักเรียน/นักศึกษา
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- พนักงานบริษัท/ลูกจ้างบริษัท
- แม่บ้าน
- อื่นๆ ระบุ.....
5. รายได้/เดือน
- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,001-10,000 บาท
- 10,001-15,000 บาท
- 15,001-20,000 บาท
- 20,001-25,000 บาท
- มากกว่า 25,000 บาท
6. ขนาดของกลุ่มที่เดินทางมาใช้บริการในครั้งนี้
- ต่ำกว่า 20 คน
- 21-50 คน
- 51-80 คน
- 81-120 คน
- 120 คนขึ้นไป
7. กิจกรรมนันทนาการที่ท่านมาใช้บริการในครั้งนี้ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
- กิจกรรมเดินป่าพิชิตเขาชะงอก
- กิจกรรมโรยตัวจากหน้าผาจำลอง
- กิจกรรมกำลังใจ 6 สถานี
- กิจกรรมกระโดดหอสูง 34 ฟุต
- กิจกรรมวอร์คแรลลี่
- กิจกรรมยิงปืนด้วยกระสุนจริง
- กิจกรรมเดินป่าเชิงอนุรักษ์
- กิจกรรมจักรยานท่องเที่ยว/แรลลี่
- กิจกรรมเดินป่าผจญภัย
- กิจกรรมดำรังชีฟในป่า
- กิจกรรมเข้มทิศพิชิตฐาน
- กิจกรรมว่ายน้ำ
- กิจกรรมพายเรือคายัค
- กิจกรรมสามัคคีกีฬาไทย
- กิจกรรมละลายพฤติกรรม
- กิจกรรมแคมป์ไฟ
- ค่ายลูกเสือ – เนตรนารี -ยุวกาชาด
- อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผลิตภัณฑ์บริการ					
1. กิจกรรมนันทนาการที่จัดมีความเหมาะสม สนุก เพลินเพลิน ตื่นเต้น					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม					
3. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรมนันทนาการมีความแข็งแรงสมบูรณ์ ปลอดภัย					
4. มีความปลอดภัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม					
5. ให้คำอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมอย่างชัดเจน					
6. มีที่พักเพียงพอ และเหมาะสม					
7. มีร้านค้า ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม เพียงพอต่อการให้บริการ					
8. ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดและเพียงพอ					
ด้านราคา					
9. ค่าบริการกิจกรรมนันทนาการและบริการอื่น ๆ มีความเหมาะสม					
10. ราคาอาหาร และ เครื่องดื่ม มีความยุติธรรม					
11. ส่วนลดค่าบริการ					
12. การชำระค่าบริการมีความสะดวก รวดเร็ว					
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย					
13. การให้บริการข้อมูลมีความรวดเร็ว ถูกต้อง					
14. ท่านคิดว่าการติดต่อขอใช้บริการมีความสะดวก					
15. ท่านคิดว่าบริการผ่านอินเทอร์เน็ตมีความสะดวก					
16. สถานที่ตั้งเข้าถึงง่าย สะดวกในการติดต่อ					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการส่งเสริมการขาย					
17. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการให้บุคคลภายนอกทราบ ทำได้อย่างทั่วถึง					
18. บริการสอบถามข้อมูลแก่บุคคลภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ					
19. มีป้ายอธิบายความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ติดตั้งไว้อย่างชัดเจน					
20. การนำเสนอกิจกรรมนันทนาการผ่านสื่อสาธารณะ ทำได้อย่างทั่วถึง					
ด้านบุคลากร					
21. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ มีบุคลิกภาพเหมาะสม กระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี					
22. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
23. เจ้าหน้าที่มีปริมาณเพียงพอในการให้บริการ					
24. เจ้าหน้าที่ให้บริการกิจกรรมนันทนาการดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี					
ด้านสภาพแวดล้อม					
25. สถานที่มีความสะอาด					
26. การจัดสถานที่มีแผนผังที่เหมาะสม เป็นระเบียบ					
27. สถานที่มีความสวยงาม บรรยากาศดี					
28. ห้องพักสวยงาม น่าพักผ่อน					
29. ความร่มรื่น ของสถานที่ และการตกแต่ง					
30. การตกแต่งสถานที่ทำได้อย่างสวยงาม					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกระบวนการให้บริการ					
31. ขั้นตอนในการติดต่อประสานงานมีความสะดวก					
32. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็ว					
33. ตารางการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
34. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม					
35. มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม					
36. มีการประมวลผลกิจกรรมที่เหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการจัดกิจกรรมนันทนาการ

3.1 ท่านมีความพึงพอใจต่อการให้บริการกิจกรรมนันทนาการ หรือไม่

- พอใจ   ไม่พอใจ   เฉย ๆ

3.2 ท่านจะกลับมาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการ อีกหรือไม่

- กลับมาใช้อีก   ไม่กลับมา   ไม่แน่ใจ

3.3 ท่านจะแนะนำเพื่อนฝูง ญาติ หรือคนอื่น ๆ ให้มาใช้บริการหรือไม่

- แนะนำ   ไม่แนะนำ   ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการให้บริการของศูนย์การท่องเที่ยว โรงเรียนเตรียมทหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	: นางสาวละอองพร ทรัพย์มี
เกิดเมื่อ	: 20 มิถุนายน 2516
สถานที่เกิด	: จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	: 35/31 หมู่ 1 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160
ตำแหน่งหน้าที่	: ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและฝึกอบรม
สถานที่ทำงาน	: บริษัท เฟม แมเนจเม้นท์ โฮลดิ้งส์ จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	: ม.6 จากโรงเรียนสตรีวิทยา จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2539	: ศศ.บ. (สาขาจิตวิทยา) จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2550	: ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว) จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก